

Populariteit van schoolvakken

Onderzoek naar de favoriete schoolvakken van 270.000 havisten en vwo'ers

September 2023

Samenvatting

In het derde jaar van het voortgezet onderwijs staan havo- en vwo-leerlingen voor een belangrijke keuze: het bepalen van hun profiel. Om deze keuze weloverwogen te maken, onderzoeken ze hun interesses en sterke punten in verschillende vakken. Qompas heeft voor de profielkeuze een online LOB-lesmethode ontwikkeld: Qompas ProfielKeuze. Al vanaf schooljaar 2011-2012 verzamelt Qompas via deze lesmethode geanonimiseerde data van scholieren door heel Nederland.

In dit rapport onderzoeken we de ontwikkeling van de interesse in schoolvakken gedurende de afgelopen twaalf jaar. Welke vakken vinden scholieren leuk of juist minder leuk? Welke verschillen zijn er tussen jongens en meisjes, en speelt het niveau (havo/vwo) daarbij een rol? Daarnaast analyseren we welke gemiddelde cijfers havisten en vwo'ers behalen voor de verschillende schoolvakken en kijken we of er veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen jaren.

Engels is met kop en schouders het populairste schoolvak.

Gemiddeld is Engels het meest favoriete schoolvak onder havisten en vwo'ers: 65% van de gehele groep vindt het vak (enigszins) interessant. Een opvallend resultaat, omdat talenvakken doorgaans niet hoog scoren qua interesse. Lichamelijke Opvoeding is ook zeer populair bij jongens, terwijl meisjes naast Engels ook veel interesse tonen in het vak Biologie.

Informatiekunde en Levensbeschouwing zijn de minst populaire schoolvakken.

Aan de andere kant zijn Informatiekunde en Levensbeschouwing het minst populair, met slechts één op de vijf scholieren die erin geïnteresseerd is. Vooral Informatiekunde heeft sinds de eerste meting in 2011-2012 een sterke daling van 16 procentpunten doorgemaakt.

Lichamelijke opvoeding en technische vakken zijn populairder onder jongens dan meisjes. Creatieve vakken en talen zijn juist populairder onder meisjes dan jongens.

Jongens en meisjes tonen voor sommige vakken zeer verschillende interesseniveaus. Zo laat onze analyse zien dat Lichamelijke opvoeding en technische bètavakken doorgaans populairder zijn onder jongens, terwijl creatieve vakken en talen juist meer in de smaak vallen bij meisjes.

Moderne en klassieke talen ontvangen lage waarderingen.

Moderne en klassieke talen worden over het algemeen laag gewaardeerd door havo- en vwo-scholieren, met uitzondering van Engels. Frans ontvangt de laagste waardering onder havisten, terwijl Grieks het minst populair is onder vwo-leerlingen. Wat moderne talen betreft, scoort Nederlands het laagst onder vwo'ers.

Bètavakken zijn populair bij scholieren.

Bètavakken zoals Biologie, Scheikunde, Natuurkunde en Wiskunde behoren tot de top-10 meest populaire vakken voor zowel havo- als vwo-scholieren. Hierbij waarderen jongens Scheikunde, Natuurkunde en Wiskunde hoger dan meisjes, terwijl meisjes juist een grotere voorkeur hebben voor Biologie.

Het interesseniveau in schoolvakken neemt af.

In het schooljaar 2022-2023 was de gemiddelde interesse in vakken lager dan ooit tevoren. In 2011-2012 vonden havisten al hun vakken gemiddeld gezien voor 47% interessant, terwijl dit in 2022-2023 nog maar 39% was. In 2011-2012 vonden vwo'ers al hun vakken gemiddeld gezien voor 50% interessant, terwijl dit in 2022-2023 nog maar 44% was.

Informatiekunde en Muziek zijn de afgelopen sterk in populariteit gedaald.

De grootste dalingen in waardering zien we bij de onderbouwvakken Informatiekunde en Muziek. Voor Informatiekunde is de afname het grootst bij de havo- en vwo-jongens. Bij Muziek is de daling het meest zichtbaar bij havo- en vwo-meisjes. Voor beide vakken gaat het om een gemiddelde afname van 16 procentpunten in het jaar 2022-2023 ten opzichte van 2011-2012.

Stijging in populariteit voor Geschiedenis.

Als enige vak behaalt Geschiedenis een stijging in populariteit ten opzichte van onze eerste metingen in 2011-2012. Ten opzichte van het eerste meetmoment is de populariteit van het vak gemiddeld met 4 procentpunten gestegen.

Schoolcijfers waren nog nooit zo laag als het jaar na het coronavirus (2020-2021).

Havisten en vwo'ers behaalden hun laagste gemiddelde cijfers in het eerste volledige schooljaar na het begin van de coronapandemie (2020-2021). Het afgelopen schooljaar zijn de gemiddelde cijfers weer terug op het niveau van vóór de pandemie. De grootste daling in de gemiddelde cijfers zien we bij het vak Informatiekunde. Voor vwo-meisjes is deze daling het grootst. In 2011-2012 behaalden vwo-meisjes een gemiddelde van 7,6 voor dit vak, terwijl dit het afgelopen jaar daalde naar 6,6.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Voorwoord: de doelgroepkennis van Qompas	5
1 Inleiding	6
2 Methode	8
2.1 Steekproef	8
2.2 Dataverzameling	10
2.3 Onderzoeksvragen	10
2.4 Data-analyse	10
3 Resultaten	11
3.1 Favoriete schoolvakken van 2022-2023	12
3.2 Populariteit door de jaren heen	21
3.3 Gemiddelde cijfers	45
4 Discussie	53
5 Conclusie	54
6 Bijlagen	56

Voorwoord: de doelgroepkennis van Qompas

Gedurende de schoolloopbaan ondersteunt Qompas middelbare scholieren bij het ontdekken van hun talent. We helpen scholieren bij het maken van hun profiel- en studiekeuze, waarbij ze onze online lesmethodes doorlopen onder begeleiding van hun decaan of mentor. Dankzij verschillende studiekeuze- en persoonlijkheidstesten krijgen scholieren inzicht in hun interesses, competenties en drijfveren. Vanuit deze testen biedt Qompas leerlingen een lijst met passende studies en motiveren we leerlingen om deze studies beter te bekijken en om zich aan te melden voor een open dag. Met onze lesmethodes volgen wij de gehele talent journey: van profiel- tot masterkeuze!

Ons kenniscentrum

Qompas is al meer dan 25 jaar expert op gebied van LOB. Jaarlijks maken meer dan 20.000 havo- en vwo-scholieren gebruik van onze online lesmethodes. Specifiek voor de Qompas ProfielKeuze verzamelen we al twaalf jaar informatie over onderbouwwakken van middelbare scholieren. Zo kunnen we in dit onderzoek trends onderzoeken over de populariteit van schoolvakken en gemiddelde cijfers.

1 Inleiding

In het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs staan havo- en vwo-scholieren voor een belangrijke beslissing: het maken van hun profielkeuze. Om de juiste profielkeuze te maken, onderzoeken ze welke vakken ze leuk vinden en waar ze goed in zijn. Ze kunnen kiezen uit vier profielen: Natuur en Techniek, Natuur en Gezondheid, Economie en Maatschappij en Cultuur en Maatschappij. Van de havisten beschikt grofweg een derde over een natuurprofiel. Meer dan de helft van de vwo'ers beschikt over een natuurprofiel¹.

De profielkeuze heeft een grote invloed op de studie- en loopbaanmogelijkheden van middelbare scholieren. De profielkeuze bepaalt namelijk niet alleen de vakken die in de bovenbouw worden gevolgd. Het legt daarnaast ook de basis voor de opleidingsrichtingen die beschikbaar zijn na het afronden van de middelbare school.

In dit rapport onderzoeken we de ontwikkeling van de interesse in schoolvakken gedurende de afgelopen twaalf jaar. Welke vakken vinden scholieren leuk of juist minder leuk? Welke verschillen zijn er tussen jongens en meisjes, en speelt het niveau (havo/vwo) daarbij een rol? Daarnaast analyseren we welke gemiddelde cijfers havisten en vwo'ers behalen voor de verschillende schoolvakken en kijken we of er veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen jaren.

Actualiteiten in het onderwijs

Momenteel zijn er in Nederland diverse ontwikkelingen gaande binnen het hoger onderwijs. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de afname van het aantal studenten in bepaalde studierichtingen, zoals een afname in studenten die moderne talen studeren². Ook op de arbeidsmarkt zijn tekorten zichtbaar in verschillende sectoren, zoals de techniek, zorg en het onderwijs³. Als reactie op deze ontwikkelingen, heeft het kabinet besloten de komende jaren te investeren in het hoger onderwijs en onderzoek⁴. Een voorbeeld hiervan is de investering in opleidingen voor tekortsectoren. In dit onderzoek kijken we of we verbanden zien tussen actualiteiten en trends in populariteit en cijfers van schoolvakken. Zien we bijvoorbeeld een daling in de populariteit van moderne talen, wat een mogelijke verklaring kan zijn voor de afname in het aantal studenten van deze opleidingen?

¹Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). (2023, 16 juni). Leerlingen; onderwijssoort, woonregio. Geraadpleegd van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/71450ned/table>

²DUB. (2023, 11 januari). Dijkgraaf verdeelt 200 miljoen: landelijke bachelors voor moderne talen. Geraadpleegd van <https://dub.uu.nl/nieuws/dijkgraaf-verdeelt-200-miljoen-landelijke-bachelors-voor-moderne-talen>

³Rijksoverheid. (2023, 03 februari). Tekort aan personeel vraagt blijvende inzet. Geraadpleegd van <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2023/02/03/tekort-aan-personeel-vraagt-blijvende-inzet>

⁴Rijksoverheid. (2022, 17 juni). Kabinet investeert miljarden in hoger onderwijs en onderzoek. Geraadpleegd van <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2022/06/17/kabinet-investeert-miljarden-in-hoger-onderwijs-en-onderzoek>

Trends van de afgelopen twaalf jaar

Jaarlijks maken meer dan 20.000 havo- en vwo-scholieren gebruik van onze online lesmethode: Qompas ProfielKeuze. Met behulp van tests en opdrachten ontdekken ze wie ze zelf zijn, wat ze belangrijk vinden en welk profiel daarbij past. In dit onderzoek analyseren we de trends in schoolvakken van meer dan 270.000 scholieren, verdeeld over de afgelopen twaalf schooljaren (2011-2012 t/m 2022-2023).

Het laatste onderzoek dat Qompas publiceerde over favoriete schoolvakken dateert uit schooljaar 2018-2019, nog voor de coronacrisis. Heeft de coronaperiode invloed gehad op de populariteit van schoolvakken? En wat heeft deze periode gedaan met de gemiddelde schoolcijfers van scholieren? Je leest er meer over in dit onderzoek.

2 Methode

In dit hoofdstuk beschrijven we de methode van het onderzoek.

2.1 Steekproef

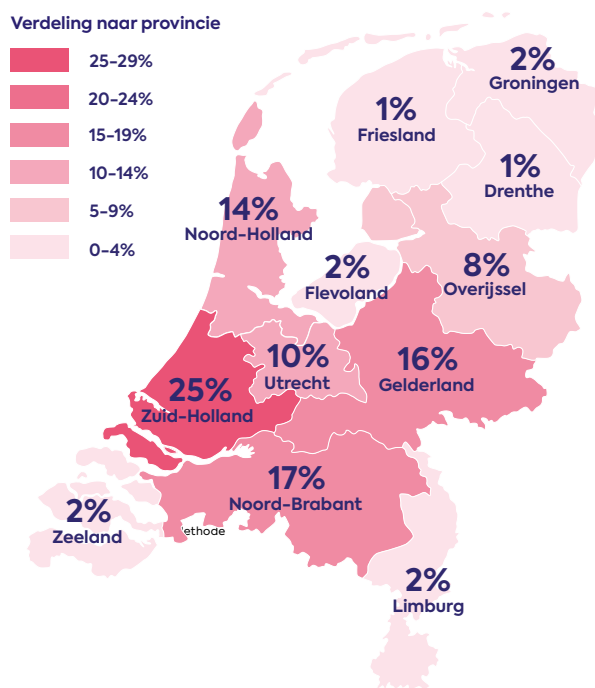
In het kenniscentrum van Qompas hebben we gegevens over de voorkeuren voor vakken van bijna 270.000 havo- en vwo-scholieren. Deze gegevens matchen we op groepsniveau met achtergrondkenmerken zoals niveau en geslacht. Doordat we de analyse op groepsniveau doen, zijn de gegevens nooit herleidbaar tot een specifiek persoon. De verdeling tussen jongens en meisjes per niveau is te vinden in Tabel 1. De specifieke aantallen per schoolvak zijn te vinden in Bijlage 1 Tabel 11.

Schooljaar	Havo-jongens	Vwo-jongens	Havo-meisjes	Vwo-meisjes	Totaal
2011-2012	3.157	4.169	3.485	4.822	15.633
2012-2013	4.356	4.455	4.664	5.509	18.984
2013-2014	4.077	4.644	4.531	5.659	18.911
2014-2015	5.828	6.030	6.464	7.021	25.343
2015-2016	6.575	6.468	7.239	7.469	27.751
2016-2017	5.578	5.927	5.964	6.968	24.437
2017-2018	5.113	5.403	5.642	6.284	22.442
2018-2019	5.287	5.582	5.736	6.457	23.062
2019-2020	5.192	5.705	5.746	6.815	23.458
2020-2021	5.388	5.667	5.596	6.314	22.965
2021-2022	5.267	5.907	5.655	6.318	23.147
2022-2023	6.509	6.577	5.680	6.597	25.363
Totaal	62.327	66.534	66.402	76.233	271.496

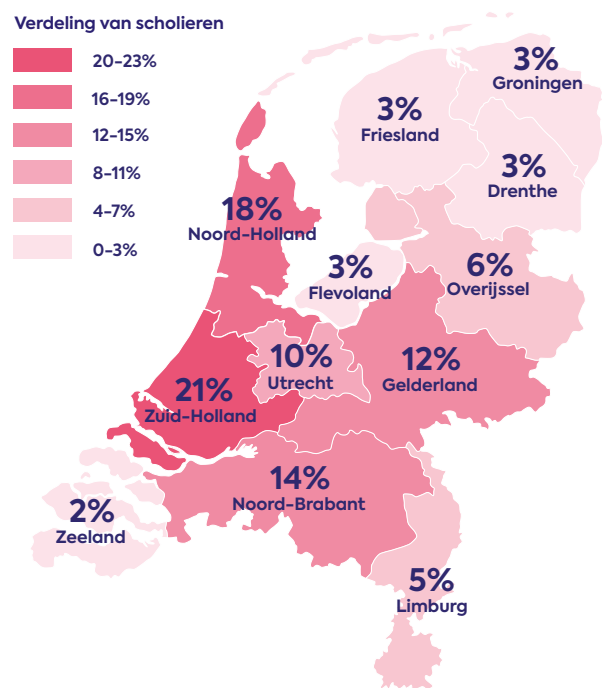
Tabel 1 Aantal geanalyseerde scholieren verdeeld per geslacht en niveau. Cijfers zijn gebaseerd op de aantallen van het vak Nederlands, dat door alle scholieren in de lesmethode beoordeeld wordt. Aantallen voor keuzevakken kunnen lager zijn.

De dekking van de middelbare scholen die gebruik maken van de Qompas lesmethode is weergegeven in Figuur 1. Zoals de figuur laat zien, zijn scholieren uit Zuid-Holland, Noord-Holland, Gelderland en Noord-Brabant ruim vertegenwoordigd in onze steekproef. Wanneer we de steekproefgegevens vergelijken met de landelijke verdeling van middelbare scholieren door Nederland (Figuur 2) valt op dat onze steekproef een vergelijkbaar beeld laat zien ten opzichte van de populatiegegevens. Wel zien we in onze steekproef een lichte ondervertegenwoordiging van middelbare scholieren uit de provincies Limburg, Drenthe en Friesland en een lichte oververtegenwoordiging in Gelderland, Noord-Brabant en Zuid-Holland: dit heeft te maken met de dekking van de Qompas lesmethode.

Nadat we de gegevens hebben verzameld en geanalyseerd, kunnen we concluderen dat onze steekproef een representatieve weerspiegeling is van zowel geslacht als de verdeling over verschillende provincies.

Figuur 1 Steekproef verdeling naar provincies (N = 271.496)

Figuur 2 Verdeling van scholieren door Nederland in schooljaar 2022-2023⁵

⁵ CBS (2022). Vo; leerlingen, onderwijssoort in detail, leerjaar 2003/'04-2021/'22. <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/80040NED/table>

2.2 Dataverzameling

Onder begeleiding van hun decaan of mentor doorlopen havo- en vwo-scholieren in het najaar van leerjaar 3 de online LOB-lesmethode Qompas ProfielKeuze. Door middel van de antwoorden in de lesmethode krijgen leerlingen inzicht in hun persoonlijke eigenschappen en vaardigheden. De geanonimiseerde resultaten van de lesmethode zetten we daarnaast in om zicht te krijgen op de ontwikkeling die schoolvakken doormaken wat betreft de interesse van scholieren.

Twee onderdelen van de Qompas ProfielKeuze worden in dit onderzoek onder de loop genomen. Zo geven scholieren aan welke onderbouwvakken zij wel of niet interessant vinden. Hierbij wordt het interesseniveau gevraagd via een 5-puntsschaal, lopend van niet interessant tot heel interessant. Daarnaast vragen we scholieren om hun gemiddelde cijfers in te vullen. Ze geven hun cijfer op één decimaal na de komma aan.

Sinds schooljaar 2011-2012 verzamelen we data via onze lesmethode. Voor een aantal schooljaren ontbreken gegevens van vwo-jongens en -meisjes. Dit geldt voor gegevens over de populariteit van de vakken Handvaardigheid, Lichamelijke opvoeding, Muziek en Tekenen. Dit heeft te maken met een vernieuwing van de Qompas Profielkeuze: inmiddels worden deze gegevens opnieuw verzameld.

2.3 Onderzoeksvragen

In dit onderzoek streven we ernaar om inzicht te krijgen in de interesses van scholieren in hun onderbouwvakken en hun gemiddelde cijfers voor deze vakken. We analyseren hiervoor data van de afgelopen twaalf jaar. Ook analyseren we de verschillen tussen havo- en vwo-scholieren, en bekijken we de verschillen tussen mannelijke en vrouwelijke scholieren. De volgende onderzoeksvragen komen aan bod:

- Welke onderbouwvakken vinden scholieren het meest (on)interessant?
- Hoe verandert de interesse van scholieren in de loop der jaren? Zijn er trends zichtbaar in de mate van interesse?
- Wat zijn de gemiddelde cijfers van scholieren voor hun onderbouwvakken?
- Zijn er in de afgelopen jaren trends zichtbaar in de gemiddelde cijfers van scholieren?

2.4 Data-analyse

In het onderzoek hebben we beschrijvende statistiek toegepast als methode voor het interpreteren en analyseren van de data. Door gebruik te maken van beschrijvende statistiek hebben we de data geordend, samengevat en in figuren en tabellen weergegeven. Om de leesbaarheid van het rapport te verbeteren, hebben we ervoor gekozen om de resultaten in gehele percentages te presenteren.

3 Resultaten

In dit resultatenhoofdstuk werpen we een blik op een drietal thema's. Per thema bespreken we eerst de belangrijkste inzichten, ofwel de key insights. De key insights volgen we op met gedetailleerde resultaten. De thema's die aan bod komen in het resultatenhoofdstuk zijn:

- 3.1** Favoriete schoolvakken van 2022-2023
- 3.2** Populariteit door de jaren heen
- 3.3** Gemiddelde cijfers

3.1 Favoriete schoolvakken van 2022-2023

Aan het begin van de lesmethode scoren scholieren hun onderbouwwakken op een 5-puntsschaal van niet interessant tot heel interessant, door '--' te geven aan niet interessant en '+' aan heel interessant. In deze paragraaf laten we de favoriete schoolvakken van jongens en meisjes zien per niveau. De populariteit van een vak is berekend aan de hand van de positieve scores op een vak, ofwel wanneer een scholier het vak als 'interessant' of 'heel interessant' heeft beoordeeld (+ of ++). In deze paragraaf presenteren we de resultaten in figuren. Voor exacte percentages verwijzen we naar de tabellen in Bijlage 2.

Onder de **havisten** vonden we de volgende key insights:

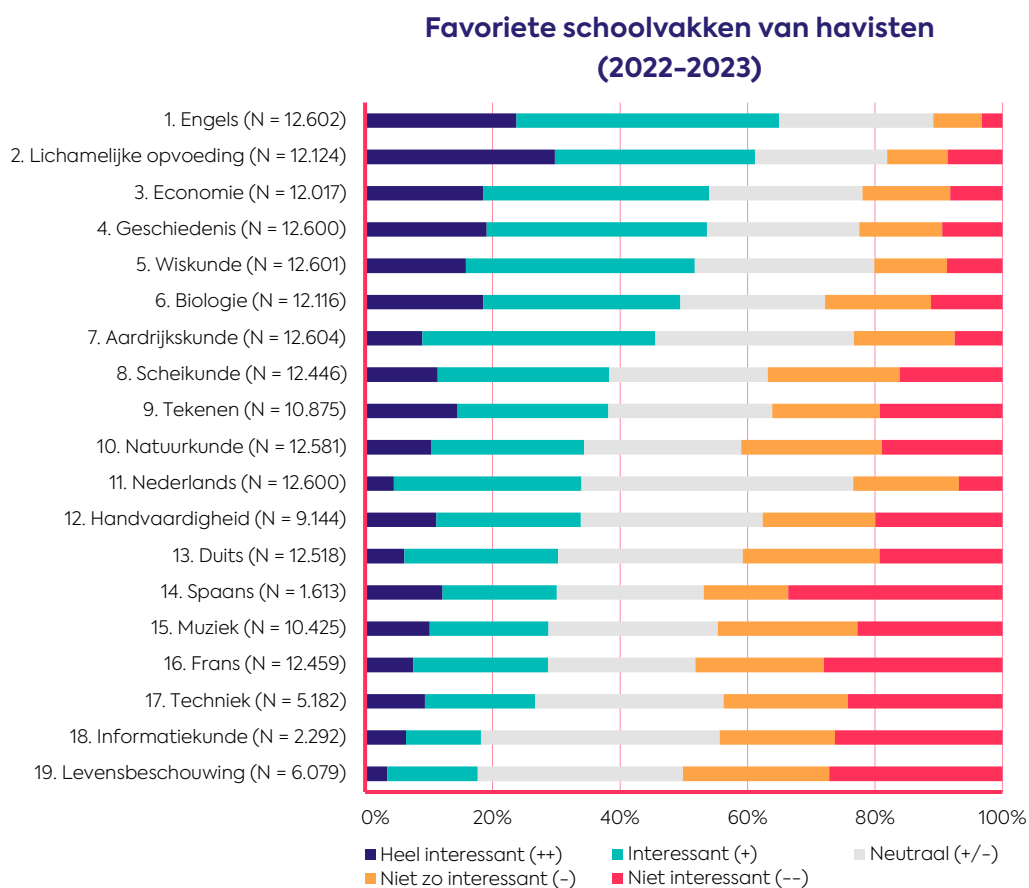
- Engels en Lichamelijke opvoeding zijn de favorieten schoolvakken van de gemiddelde havist;
- Het favoriete schoolvak van jongens is Lichamelijke opvoeding, en het favoriete schoolvak van meisjes is Engels;
- Levensbeschouwing en Informatiekunde zijn de minst populaire schoolvakken;
- Talen worden doorgaans slecht beoordeeld door havisten. Op Engels na, vallen alle moderne vreemde talen buiten de top-10 (Nederlands, Frans, Duits, Spaans) van de gemiddelde havist;
- Bètavakken zijn populair onder de havisten. Op Techniek na vallen alle bètavakken binnen de top-10.

Onder de **vwo'ers** vonden we de volgende key insights:

- Engels, Biologie en Lichamelijke opvoeding zijn de meest populaire vakken van de gemiddelde vwo'er;
- Het favoriete schoolvak van jongens is Lichamelijke opvoeding, en het favoriete schoolvak van meisjes is Engels;
- Levensbeschouwing en Informatiekunde zijn de minst populaire schoolvakken;
- De populariteit van talen is aan de lage kant. Op Engels (plek 1) en Nederlands (plek 10) na, vallen alle moderne en klassieke vreemde talen buiten de top-10 van de gemiddelde vwo'er;
- Bètavakken worden goed beoordeeld door de vwo'ers. Op Techniek na vallen alle bètavakken binnen de top-10.

3.1.1 Favoriete schoolvakken van havisten

Engels (61%) en Lichamelijke opvoeding (65%) zijn de favoriete schoolvakken van havisten, zie Figuur 3. De vakken worden op de voet gevolgd door Economie (54%) en Geschiedenis (54%). Op Engels na, bevinden de moderne vreemde talen Nederlands, Spaans, Duits en Frans zich allemaal buiten de top-10. De bètavakken Wiskunde, Biologie, Scheikunde en Natuurkunde vallen daarentegen juist binnen de top-10. Levensbeschouwing en Informatiekunde delen de laatste plaats in de toplijst: slechts 18% van de havisten vindt het vak (enigszins) interessant.

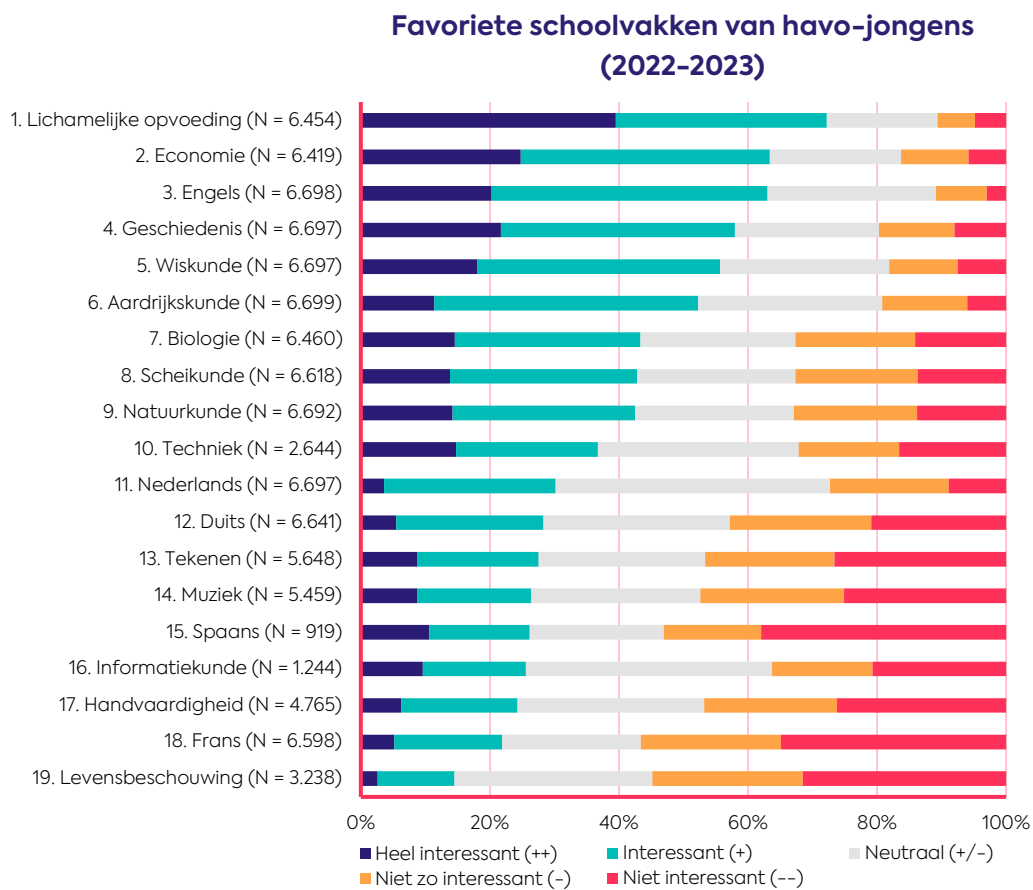

Figuur 3 Favoriete schoolvakken van havisten (2022-2023)

Lichamelijke opvoeding is het meest populair bij havo-jongens

Havo-jongens zijn het meest positief over het vak Lichamelijke opvoeding (72%), gevolgd door Economie (63%) en Engels (63%), zie Figuur 4. Ook zien we een sterke interesse in de technische vakken, die allemaal binnen de top-10 vallen.

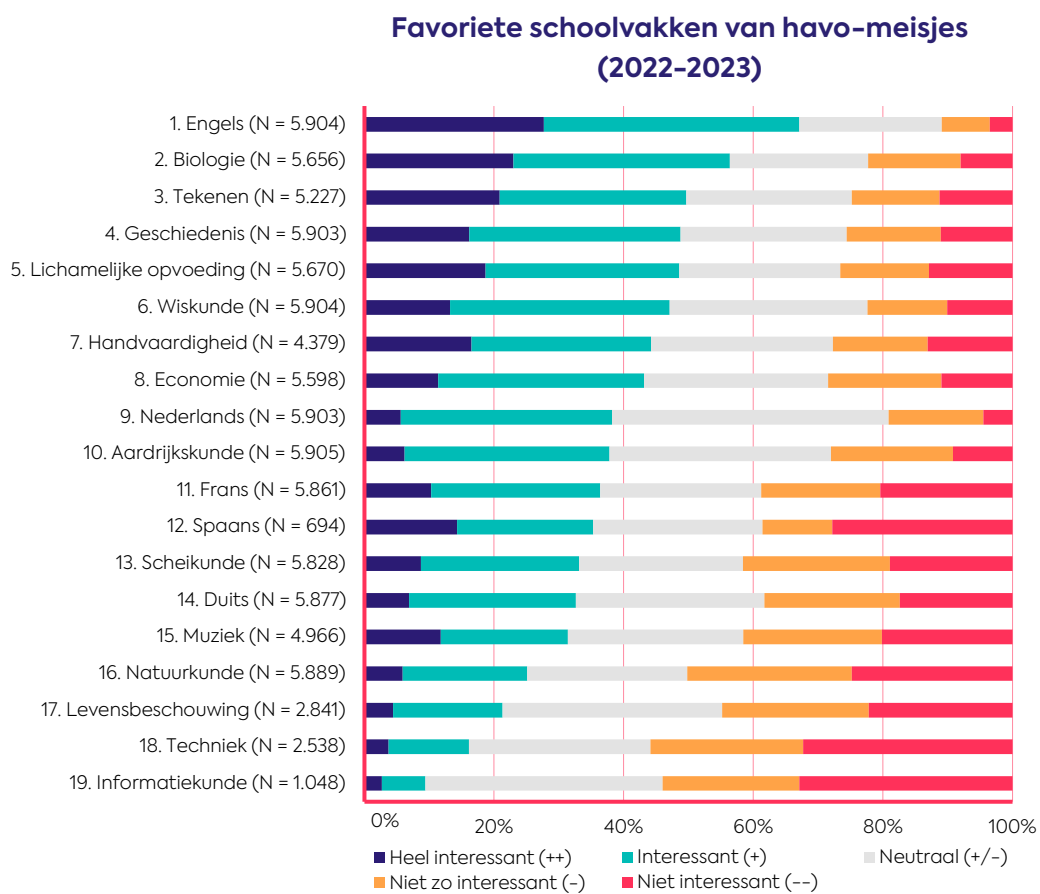
Op Engels na, bevinden de moderne talen Nederlands, Duits, Spaans en Frans zich buiten de top-10. Van deze talen is Frans het minst geliefd: 22% van de havo-jongens heeft interesse in dit vak. Ook zijn havo-jongens minder enthousiast over de creatieve vakken Tekenen, Muziek en Handvaardigheid. Onderaan de lijst staat Levensbeschouwing: slechts 15% van de mannelijke havisten vindt het vak (enigszins) interessant.

Figuur 4 Favoriete schoolvakken van havo-jongens (2022-2023)

Havo-meisjes zijn enthousiast over Engels

Engels is het meest favoriete schoolvak van de havo-meisjes: maar liefst 67% geeft aan het een (enigszins) interessant vak te vinden, zie Figuur 5. Het vak wordt opgevolgd door Biologie, dat 56% van de meisjes als interessant ervaart. De technische vakken Scheikunde, Natuurkunde en Techniek vallen buiten de top-10. De creatieve vakken Handvaardigheid en Tekenen vallen daarentegen binnen de top-10. Informatiekunde is met afstand het slechts beoordeelde vak: minder dan 10% van de havo-meisjes ervaart dit vak als interessant.

Figuur 5 Favoriete schoolvakken van havo-meisjes (2022-2023)

Lichamelijke opvoeding populairder onder havo-jongens, Tekenen populairder onder havo-meisjes

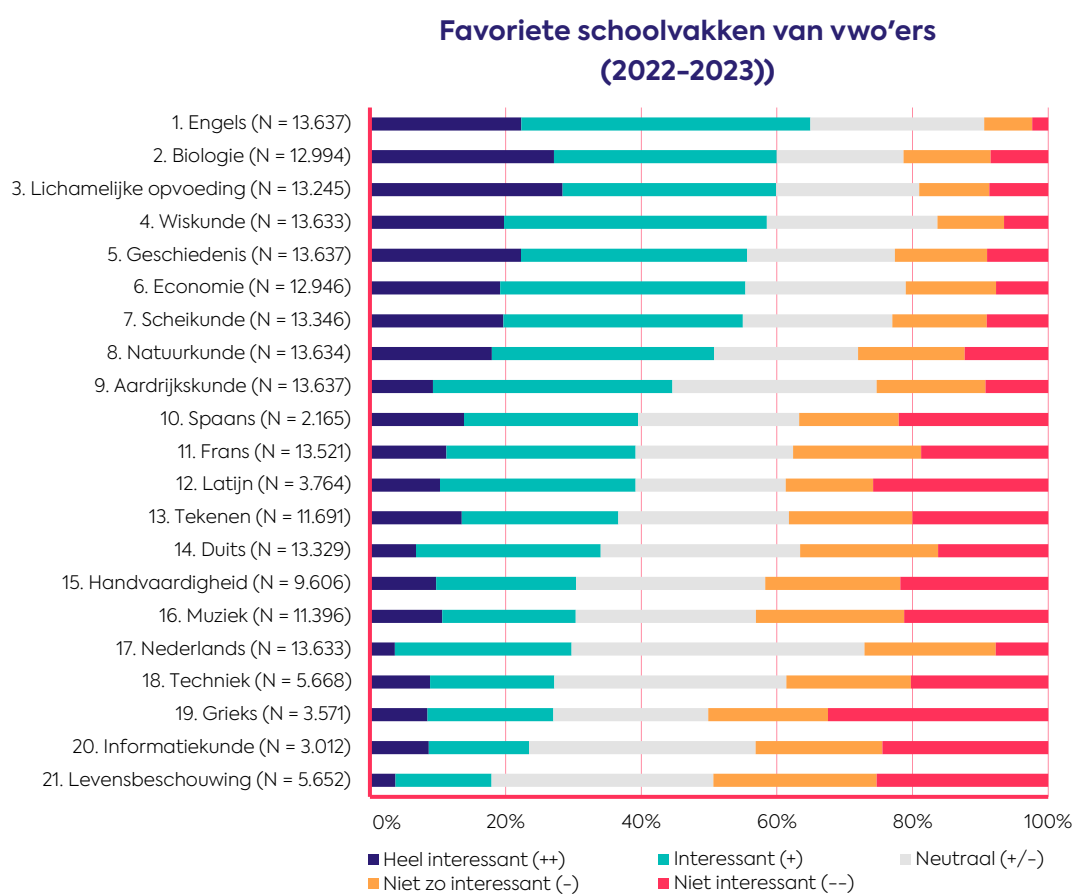
In grote lijnen zien we dat jongens meer interesse tonen in technische vakken, terwijl meisjes juist meer belangrijkstelling tonen in de creatieve vakken en talen. Met name de creatieve vakken Handvaardigheid en Tekenen scoren aanzienlijk positiever onder meisjes dan jongens. Anderzijds zien we dat Techniek, Economie en Lichamelijke opvoeding door jongens positiever zijn beoordeeld. Het verschil in interesse tussen de meisjes en jongens wijkt op deze vakken meer dan 20 procentpunten van elkaar af, zie Tabel 2.

Schoolvakken	Havo-jongens	Havo-meisjes	Absoluut verschil in procentpunten
Lichamelijke opvoeding	72%	49%	23
Tekenen	28%	50%	22
Techniek	37%	16%	21
Economie	63%	43%	20
Handvaardigheid	24%	44%	20
Natuurkunde	43%	25%	18
Informatiekunde	26%	9%	17
Aardrijkskunde	52%	38%	14
Frans	22%	36%	14
Biologie	43%	56%	13
Scheikunde	43%	33%	10
Spaans	26%	35%	9
Geschiedenis	58%	49%	9
Wiskunde	56%	47%	9
Nederlands	30%	38%	8
Levensbeschouwing	15%	21%	7
Muziek	26%	31%	5
Duits	28%	33%	4

Tabel 2 Verschil in positieve beoordelingen tussen havo-jongens en havo-meisjes in schooljaar 2022-2023 (berekend aan de hand van de som van de positieve scores, ofwel de '+' en '++' beoordelingen van een vak). De gemarkeerde cellen geven aan of de jongens of meisjes het vak hoger hebben beoordeeld.

3.1.2 Favoriete schoolvakken van vwo'ers

Engels (65%), Biologie (60%) en Lichamelijke opvoeding (60%) zijn de meest populaire vakken onder vwo'ers, zie Figuur 6. Op Techniek na, vallen alle bètavakken binnen de top-10. Daarnaast worden de moderne vreemde talen Frans, Duits en Spaans aanzienlijk slechter beoordeeld dan Engels. Ook de klassieke talen Grieks en Latijn bevinden zich buiten de top-10. Het is van belang om hierbij rekening te houden met het feit dat niet alle vwo'ers alle onderbouwwakken volgen. Zo volgt slechts een kleine groep de talen Grieks, Latijn en Spaans. Levensbeschouwing staat met afstand onderaan de lijst: slechts 18% van de gemiddelde vwo'er toont interesse in het vak.

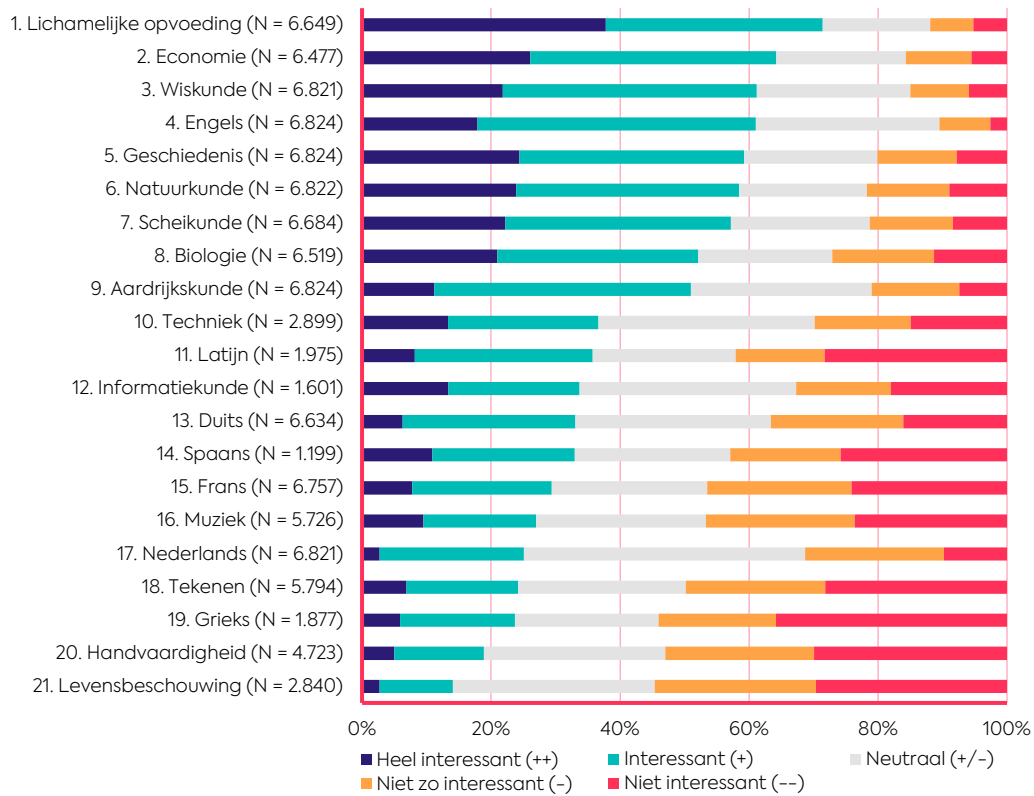
Figuur 6 Favoriete schoolvakken van vwo'ers (2022-2023)

Lichamelijke opvoeding is favoriet bij vwo-jongens

Vwo-jongens vinden het vak Lichamelijke opvoeding het meest interessant (71%), gevolgd door Economie (64%), zie Figuur 7. Wiskunde en Engels delen de derde plaats: 61% van de vwo-jongens toont interesse in het vak. Alle technische vakken bevinden zich binnen de top-10.

Op Engels en Spaans na, bevinden de overige talen (Nederlands, Duits, Frans, Grieks en Latijn) zich allemaal buiten de top-10. Ook de creatieve vakken scoren aanzienlijk minder onder vwo-jongens. Onderaan de lijst staat het vak Levensbeschouwing: slechts 14% van de mannelijke vwo'ers vindt het vak (enigszins) interessant.

Favoriete schoolvakken van vwo-jongens (2022-2023)

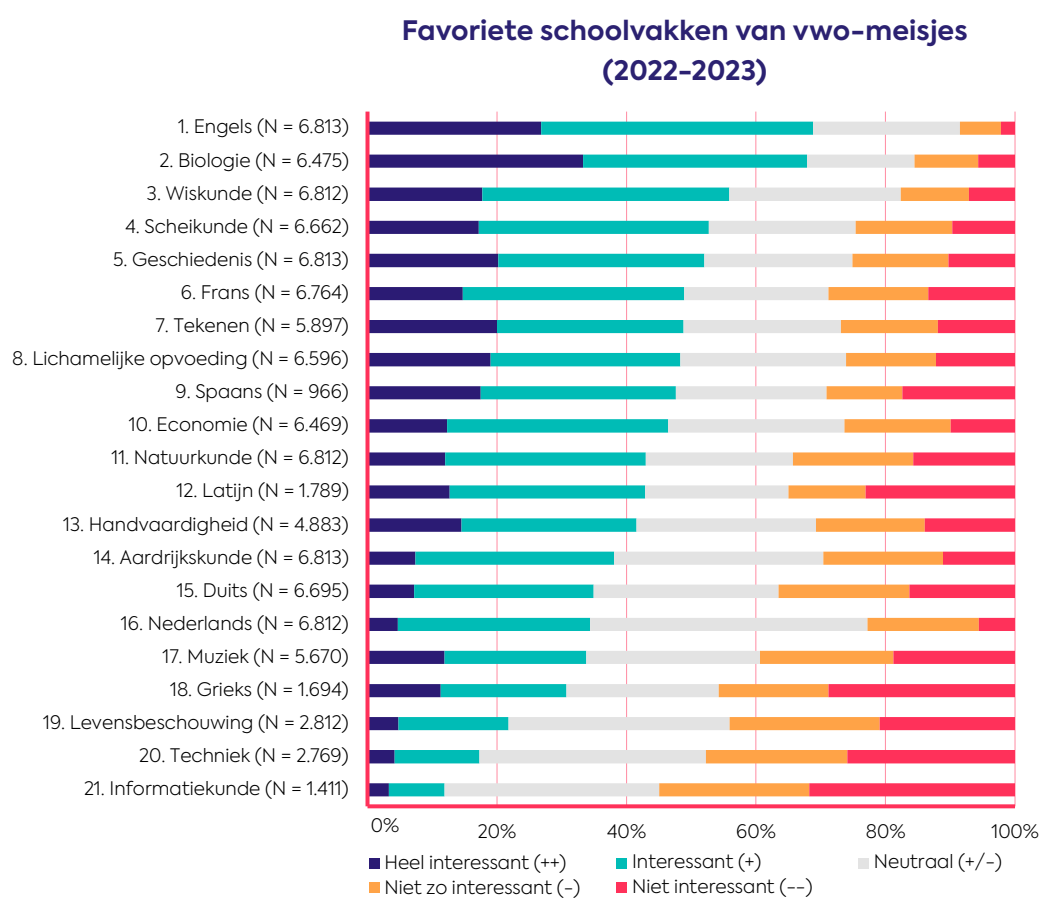

Figuur 7 Favoriete vakken van vwo-jongens (2022-2023)

Vwo-meisjes zijn enthousiast over Engels

Engels (69%) en Biologie (68%) zijn de meest favoriete schoolvakken van vwo-meisjes, zie Figuur 8. De technische vakken Wiskunde en Scheikunde bevinden zich op de derde en vierde plaats in de toplist. In tegenstelling tot de vwo-jongens, vallen de talen Frans en Spaans binnen de top-10 meest populaire vakken van vwo-meisjes.

Vwo-meisjes tonen de minste interesse in Levensbeschouwing, Techniek en Informatiekunde. Hiervan is Informatiekunde het slechts beoordeeld: slechts 12% van de vwo-meisjes ervaart dit vak als (enigszins) interessant.

Figuur 8 Favoriete vakken van vwo-meisjes (2022-2023)

Lichamelijke opvoeding populairder onder vwo-jongens, Tekenen populairder onder vwo-meisjes

Jongens tonen doorgaans meer interesse in technische vakken, terwijl meisjes juist meer belangstelling hebben voor creatieve vakken en talen. Met name de creatieve vakken Handvaardigheid en Tekenen scoren positiever onder meisjes dan jongens: het verschil in populariteitscore bedraagt respectievelijke 22 en 25 procentpunten. Anderzijds zien we dat Informatiekunde en Lichamelijke opvoeding door jongens positiever is beoordeeld. Het percentage jongens dat deze vakken als interessant ervaart verschilt meer dan 22 procentpunten van elkaar, zie Tabel 3.

Schoolvakken	Vwo-jongens	Vwo-meisjes	Absoluut verschil in procentpunten
Tekenen	24%	49%	25
Lichamelijke opvoeding	71%	48%	23
Handvaardigheid	19%	41%	22
Informatiekunde	34%	12%	22
Frans	29%	49%	20
Techniek	37%	17%	20
Economie	64%	46%	18
Biologie	52%	68%	16
Natuurkunde	58%	43%	15
Spaans	33%	48%	15
Aardrijkskunde	51%	38%	13
Nederlands	25%	34%	9
Engels	61%	69%	8
Levensbeschouwing	14%	22%	8
Geschiedenis	59%	52%	7
Latijn	36%	43%	7
Grieks	24%	31%	7
Muziek	27%	34%	7
Wiskunde	61%	56%	5
Scheikunde	57%	53%	4
Duits	33%	35%	2

Tabel 3 Verschil in positieve beoordelingen tussen vwo-jongens en vwo-meisjes in schooljaar 2022-2023 (berekend aan de hand van de som van de positieve scores, ofwel de '+' en '++' beoordelingen van een vak)
De gemarkeerde cellen geven aan of de jongens of meisjes het vak hoger hebben beoordeeld.

3.2 Populariteit door de jaren heen

Scholieren hebben vanaf schooljaar 2011-2012 hun onderbouwwakken beoordeeld in onze lesmethode. In deze paragraaf laten we zien hoe de interesse in schoolvakken zich door de jaren heen ontwikkelt. We rapporteren in de grafiek hoeveel procent van de desbetreffende groep uit dat schooljaar het vak als (enigszins) interessant heeft ervaren.

Onder de **havisten** vonden we de volgende key insights:

- Het algemene interesseniveau van scholieren in vakken is de afgelopen jaren met 8 procentpunten gedaald. In 2011-2012 scoorden havisten al hun vakken gemiddeld gezien met 47% als interessant: in 2022-2023 is dit gedaald naar 39%;
- Gemiddeld zien we de grootste stijging in populariteit voor het vak Geschiedenis;
- De grootste daling zien we voor havo-jongens in de vakken Informatiekunde en Techniek. Voor havo-meisjes geldt dit voor het vak Muziek.

Onder de **vwo'ers** vonden we de volgende key insights:

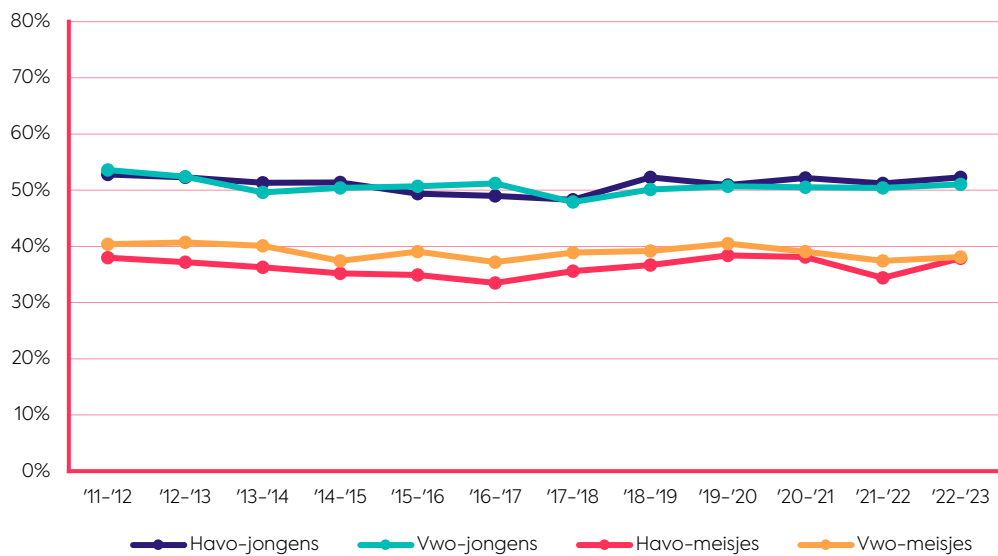
- Het algemene interesseniveau van scholieren in vakken is de afgelopen jaren met 6 procentpunten gedaald. In 2011-2012 scoorden vwo'ers al hun vakken gemiddeld gezien met 50% als interessant: in 2022-2023 is dit gedaald naar 44%;
- Over het geheel zien we de grootste stijging in populariteit voor het vak Geschiedenis;
- De grootste daling zien we voor vwo-jongens in de vakken Informatiekunde en Techniek. Voor vwo-meisjes geldt dit voor het vak Muziek.

Aardrijkskunde

Na een periode van lichte daling, toont Aardrijkskunde een milde stijging bij meisjes sinds schooljaar 2016-2017 en bij jongens sinds schooljaar 2017-2018, zie Figuur 9.

Jongens zijn doorgaans een stuk positiever over het vak Aardrijkskunde dan meisjes, zowel op de havo als het vwo. De helft van de jongens toonde in 2022-2023 interesse in Aardrijkskunde. Bij meisjes lag het percentage op 38%.

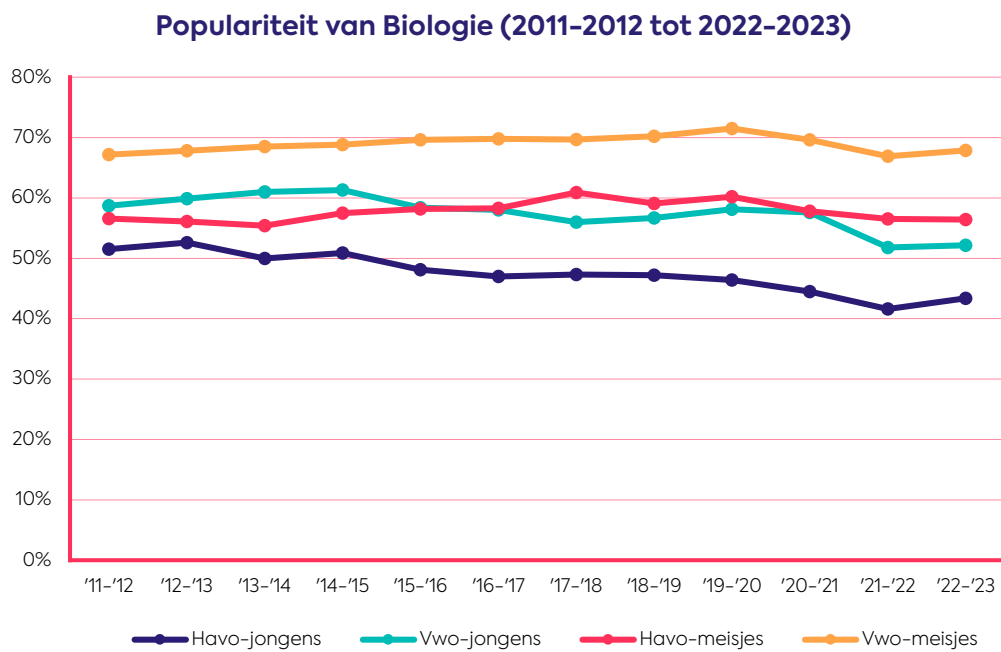
Populariteit van Aardrijkskunde (2011-2012 tot 2022-2023)

Figuur 9 Populariteit van Aardrijkskunde (2011-2012 tot 2022-2023)

Biologie

Meisjes tonen de afgelopen jaren meer interesse in Biologie dan jongens, zie Figuur 10. Dit is niet altijd het geval geweest: aan het begin van onze metingen toonden vwo'ers meer interesse in het vak dan havisten. Het vak bereikte een dieptepunt in 2021-2022 voor havo- en vwo-jongens, maar heeft het afgelopen jaar een lichte stijging doorgemaakt.

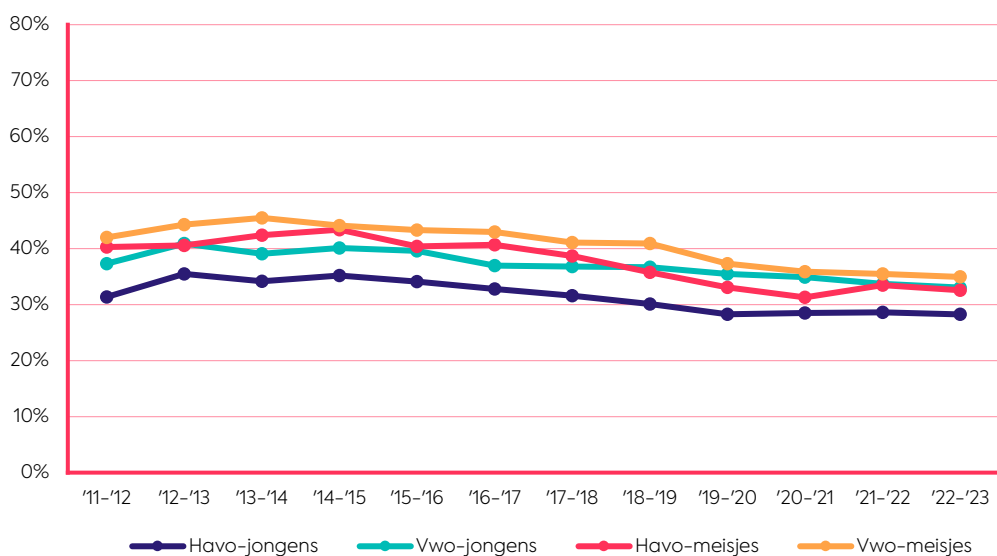

Figuur 10 Populariteit van Biologie (2011-2012 tot 2022-2023)

Duits

Sinds schooljaar 2014-2015 is een algemene neerwaartse trend zichtbaar voor het vak Duits, zie Figuur 11. Deze dalende trend lijkt te stagneren vanaf schooljaar 2019-2020. We zien dat havo-jongens aanzienlijk minder interesse tonen in Duits dan de vwo-jongens en meisjes (zowel havo als vwo). Grofweg een derde van de vwo-jongens en havo- en vwo-meisjes vindt het vak interessant.

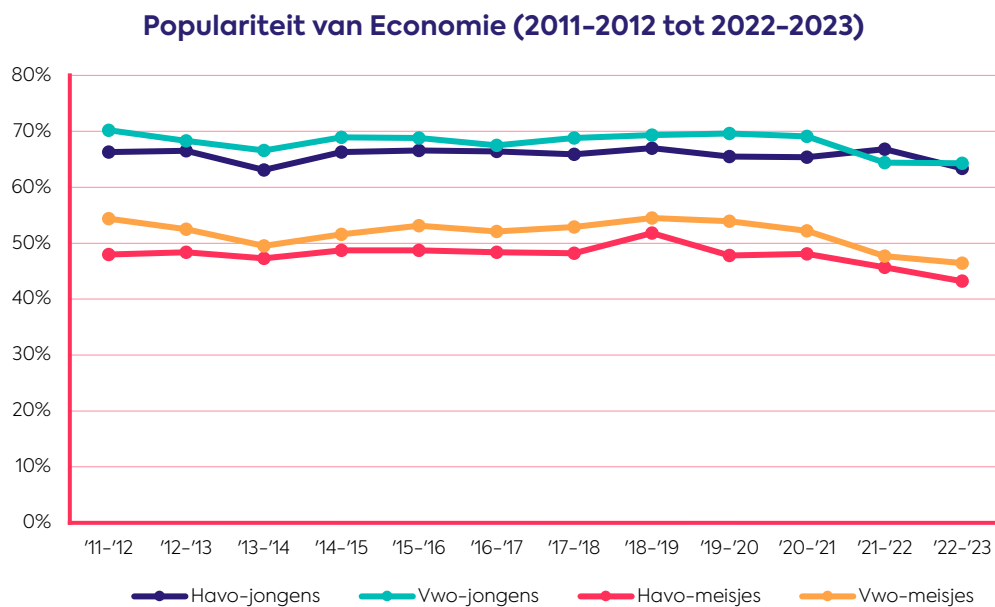
Populariteit van Duits (2011-2012 tot 2022-2023)

Figuur 11 Populariteit van Duits (2011-2012 tot 2022-2023)

Economie

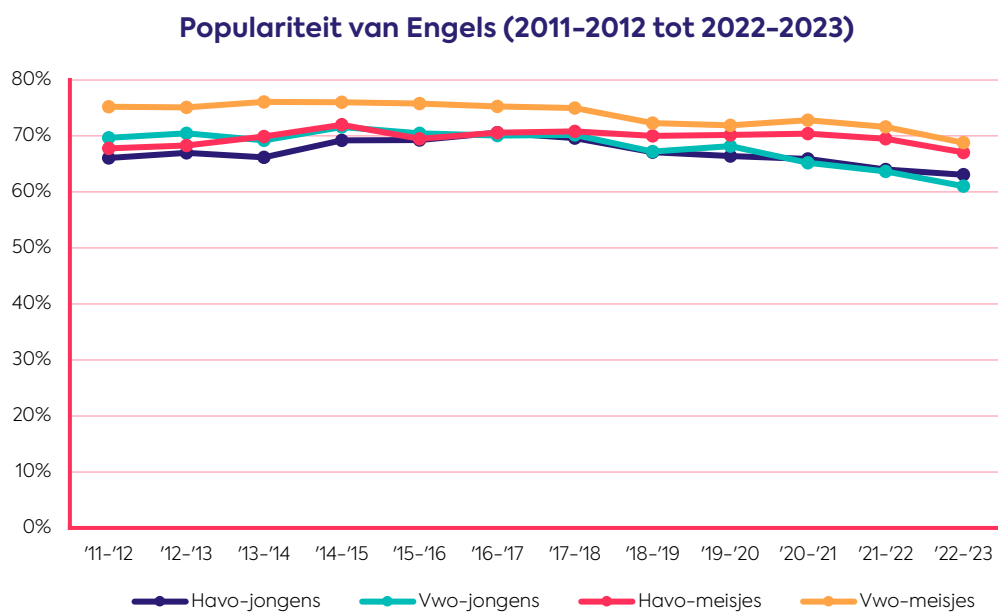
Over het geheel zien we dat jongens Economie een stuk interessanter vinden dan meisjes, zie Figuur 12. Het interesseniveau in het vak Economie is vanaf 2020-2021 echter licht aan het dalen. Met name de vwo-jongens en de meisjes - zowel havo als vwo - laten een afname zien in hun interesse in het vak.

Figuur 12 Populariteit van Economie (2011-2012 tot 2022-2023)

Engels

Zoals besproken in paragraaf 3.1 is Engels zeer populair onder middelbare scholieren: gemiddeld geeft 65% van de scholieren aan het vak interessant te vinden, zie Figuur 13. Vwo-meisjes zijn het meest enthousiast: maar liefst 70% vindt het vak interessant. We zien dat jongens het vak sinds 2016-2017 steeds minder leuk zijn gaan vinden. Waar vwo-jongens Engels eerst nog leuker vonden dan havo-meisjes, zien we dat vwo-jongens sinds schooljaar 2020-2021 het vak het minst leuk zijn gaan vinden van alle groepen.

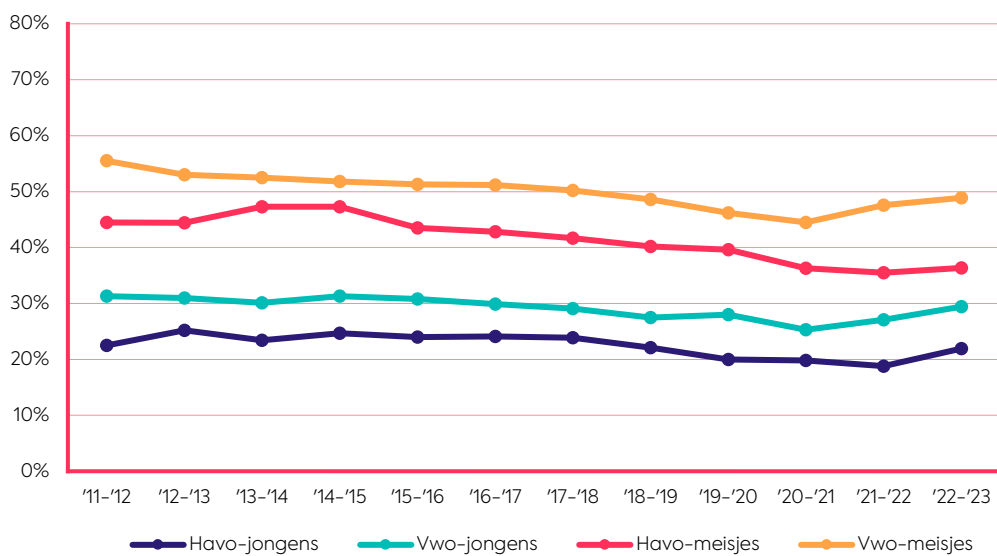

Figuur 13 Populariteit van Engels (2011-2012 tot 2022-2023)

Frans

Meisjes vinden Frans doorgaans vaker interessant dan jongens, zie Figuur 14. De afgelopen jaren is echter een lichte stijging zichtbaar onder de jongens. Zo neemt het verschil tussen het interesseniveau van meisjes en jongens langzaam af. De stijging is het grootst onder vwo-meisjes: bijna de helft van de vwo-meisjes toonde in 2022-2023 interesse in het vak.

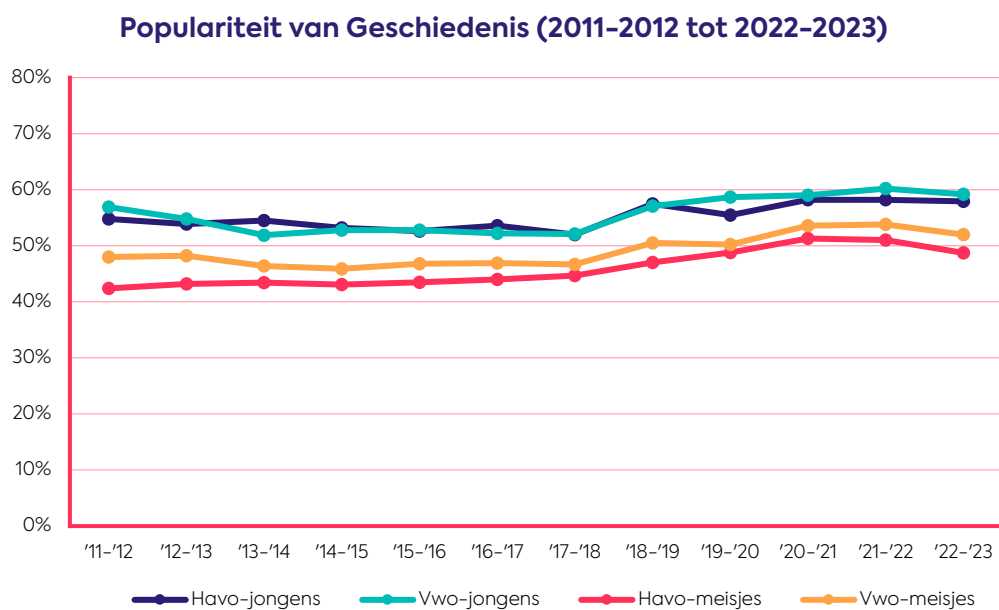
Populariteit van Frans (2011-2012 tot 2022-2023)

Figuur 14 Populariteit van Frans (2011-2012 tot 2022-2023)

Geschiedenis

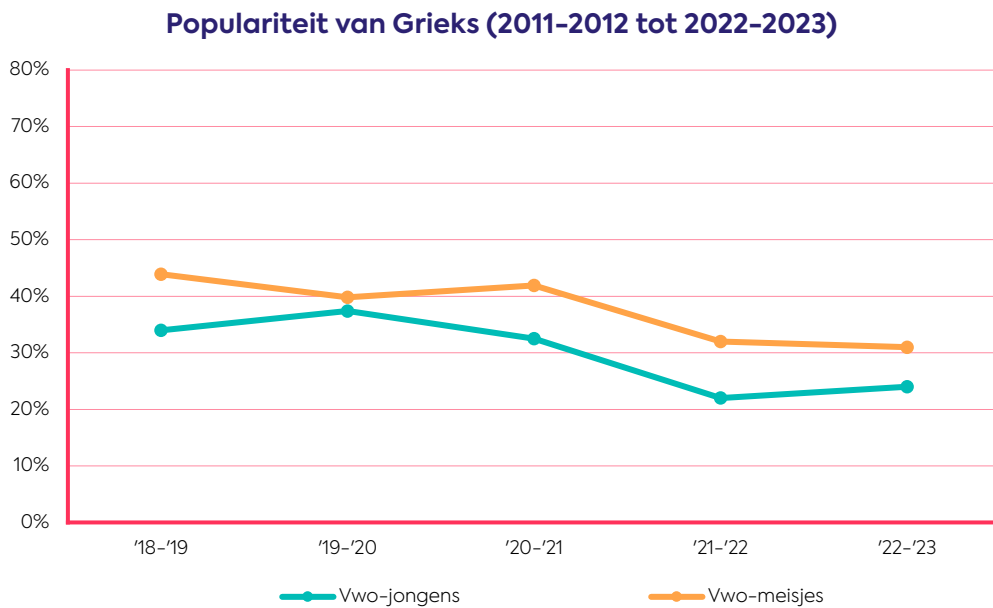
Het vak Geschiedenis heeft over de jaren heen een forse stijging doorgemaakt in populariteit, zie Figuur 15. Deze stijging lijkt vanaf 2020-2021 te stagneren en maakt het afgelopen jaar een lichte daling door onder de meisjes. Jongens tonen over het geheel meer interesse in het vak dan meisjes. Havo-meisjes zijn het minst enthousiast over Geschiedenis: 49% van hen vindt het vak interessant.

Figuur 15 Populariteit van Geschiedenis (2011-2012 tot 2022-2023)

Grieks

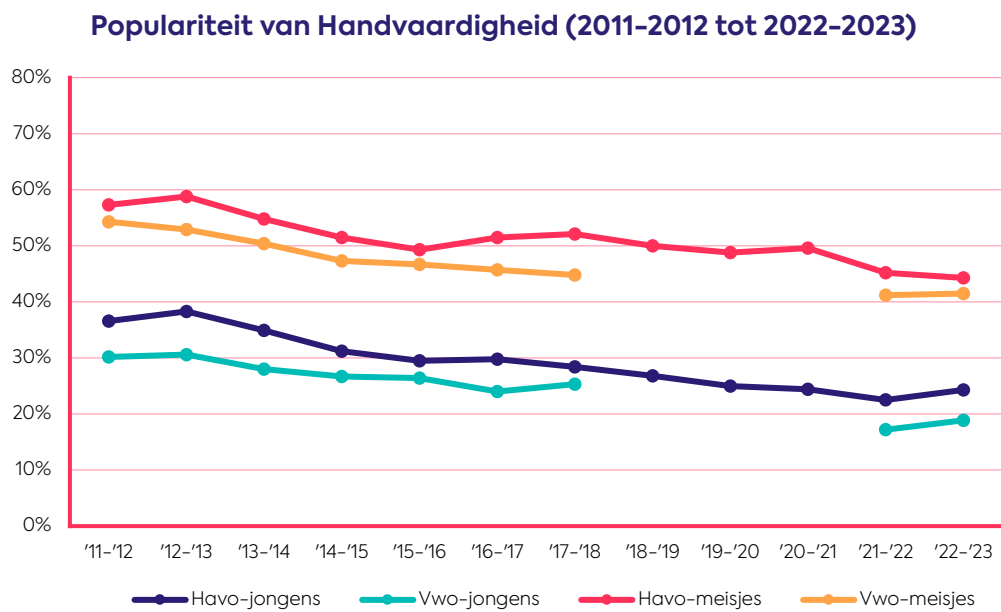
Sinds schooljaar 2018-2019 meten we het interesseniveau van de klassieke taal Grieks onder vwo'ers. We zien hierbij dat vwo-meisjes het vak interessanter vinden dan vwo-jongens, zie Figuur 16. Na een daling van een aantal jaar lijkt deze trend het afgelopen jaar te stagneren: voor vwo-jongens is zelfs een lichte stijging zichtbaar.

Figuur 16 Populariteit van Grieks (2018-2019 tot 2022-2023)

Handvaardigheid

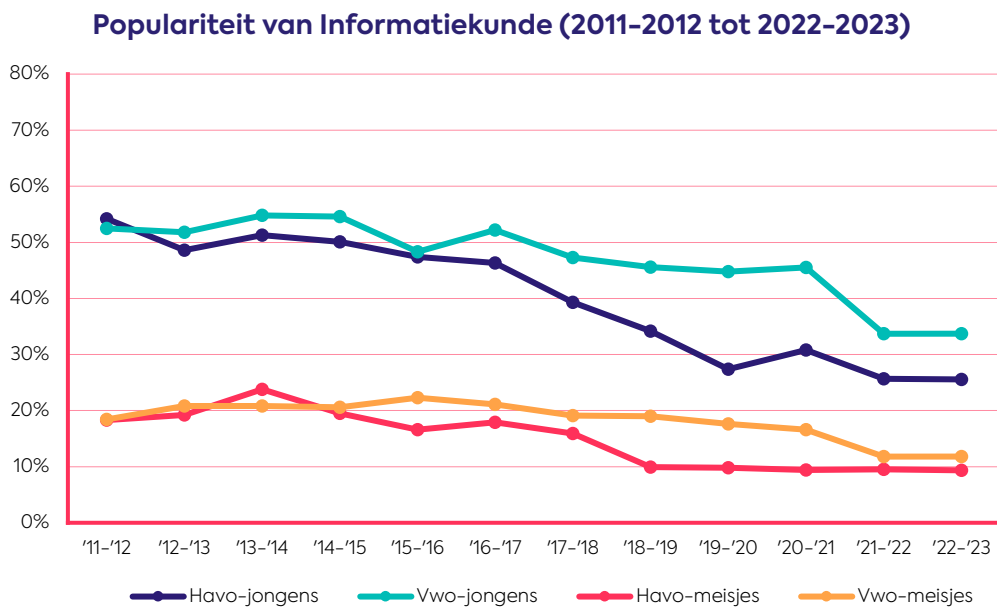
Meisjes scoren het creatieve vak Handvaardigheid aanzienlijk hoger dan jongens, zie Figuur 17. Toch zien we het afgelopen jaar een lichte stijging in de populariteit van het vak onder jongens. Voor een aantal schooljaren ontbreken de gegevens van vwo-jongens en -meisjes. Dit heeft te maken met een vernieuwing van de Qompas Profielkeuze: inmiddels worden deze gegevens opnieuw verzameld.

Figuur 17 Populariteit van Handvaardigheid (2011-2012 tot 2022-2023)

Informatiekunde

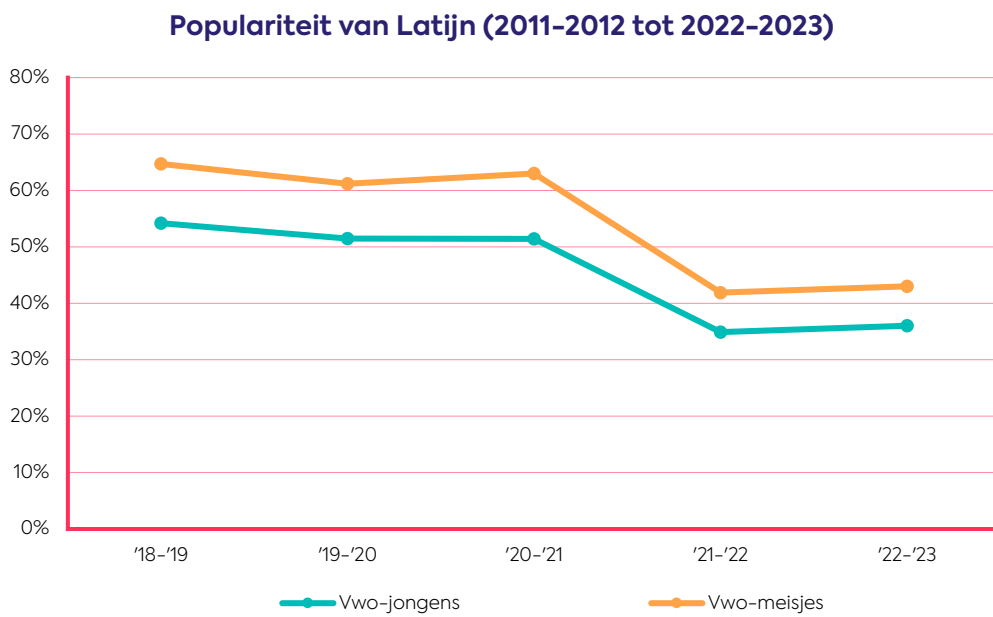
Informatiekunde heeft de afgelopen jaren een aanzienlijke afname in populariteit ervaren, zie Figuur 18. Zo is het interesseniveau van jongens gedaald van gemiddeld 53% naar 30%. Bij meisjes is er eveneens een opvallende afname: het interesseniveau daalde van gemiddeld 18% naar 11%.

Figuur 18 Populariteit van Informatiekunde (2011-2012 tot 2022-2023)

Latijn

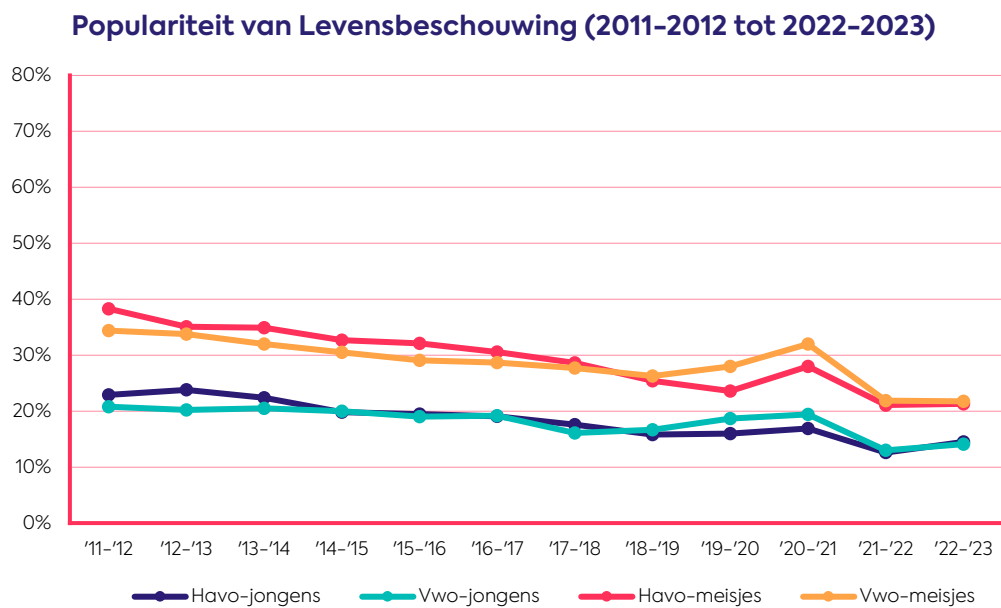
Sinds schooljaar 2018-2019 meten we het interesseniveau van de klassieke taal Latijn onder vwo'ers. We zien hierbij dat vwo-meisjes het vak interessanter vinden dan vwo-jongens, zie Figuur 19. Na een aanzienlijke daling van schooljaar 2020-2021 naar 2021-2022, zien we het afgelopen schooljaar een lichte stijging in de populariteit: een vergelijkbaar patroon als bij de waardering van de klassieke taal Grieks.

Figuur 19 Populariteit van Latijn (2011-2012 tot 2022-2023)

Levensbeschouwing

Meisjes tonen aanzienlijk meer interesse in het vak Levensbeschouwing dan jongens, zie Figuur 20. Vanaf het eerste meetmoment is een dalende trend te zien in de populariteit van het vak. Het vak doorstond echter – na een lichte stijging – de grootste daling tussen schooljaar 2020-2021 en 2021-2022, waar het dieptepunt bereikt werd. Het afgelopen jaar lijkt de waardering van het vak weer licht toe te nemen, met name onder jongens.

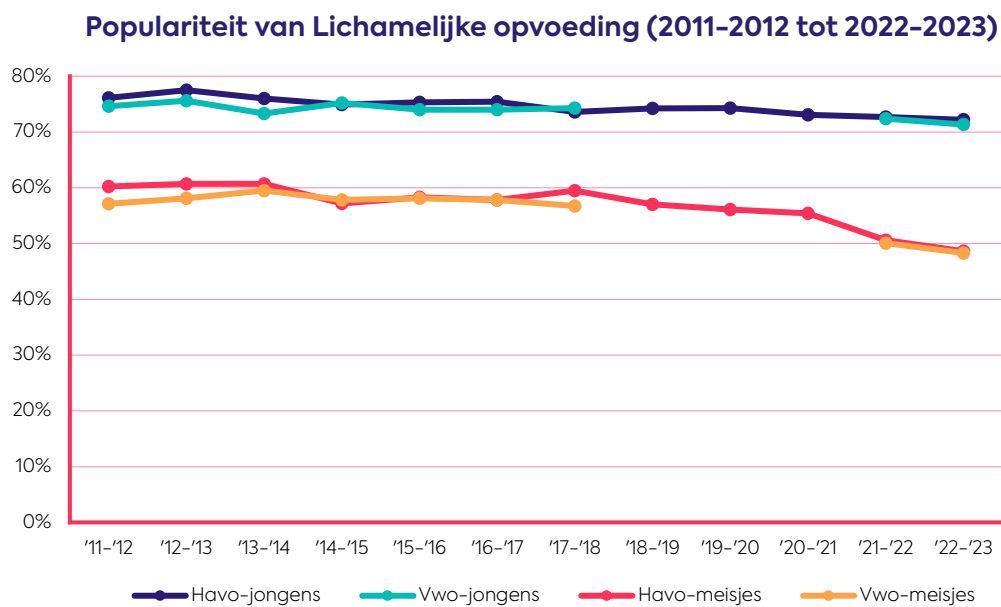

Figuur 20 Populariteit van Levensbeschouwing (2011-2012 tot 2022-2023)

Lichamelijke opvoeding

Eerder zagen we dat Lichamelijke opvoeding het favoriete vak is voor havo- en vwo-jongens. In Figuur 21 is het verschil tussen de populariteit van dit vak onder jongens en meisjes duidelijk te zien, waarbij meisjes het vak duidelijk minder leuk vinden. Meisjes tonen daarbij vanaf schooljaar 2017-2018 een afname van grofweg 10 procentpunten. Het verschil in interesseniveau tussen jongens en meisjes is nog niet zo groot geweest als het afgelopen schooljaar.

Voor een aantal schooljaren ontbreken de gegevens van vwo-jongens en -meisjes. Dit heeft te maken met een vernieuwing van de Qompas Profielkeuze: inmiddels worden deze gegevens opnieuw verzameld.

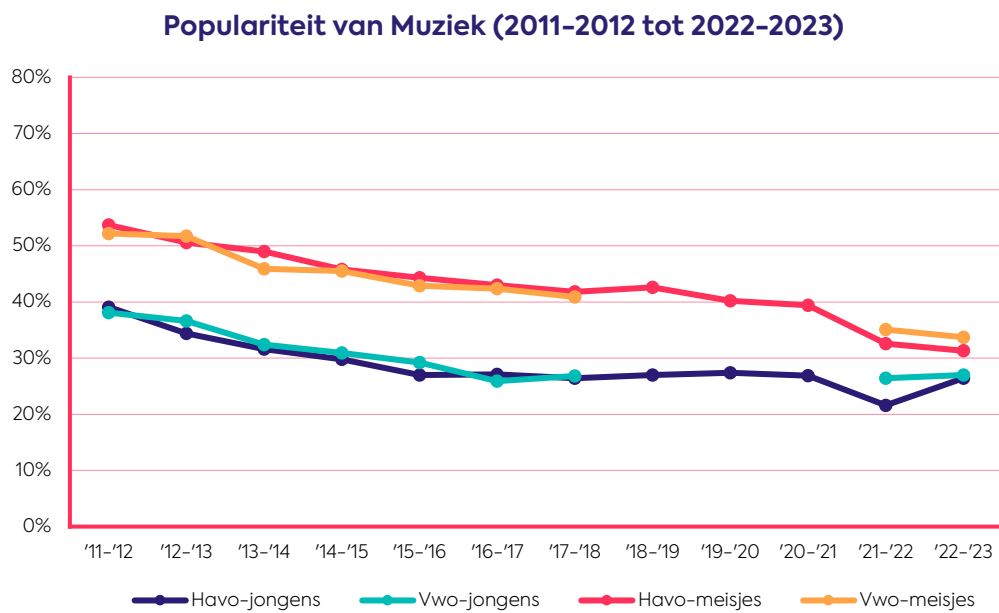

Figuur 21 Populariteit van Lichamelijke opvoeding (2011-2012 tot 2022-2023)

Muziek

De populariteit van het vak Muziek is sterk afgenomen sinds 2011-2012, zie Figuur 22.

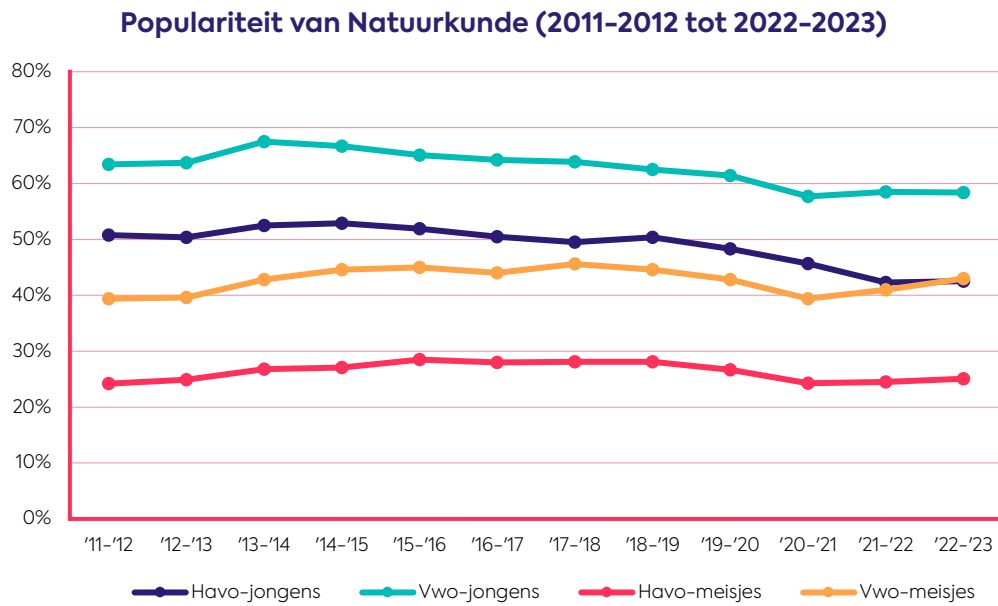
We zien dat meisjes aanzienlijk meer interesse tonen in het vak dan jongens. Ook zien we in de laatste jaren dat het interesseniveau van meisjes en jongens dichterbij elkaar is gekomen. Voor een aantal schooljaren ontbreken de gegevens van vwo-jongens en -meisjes. Dit heeft te maken met een vernieuwing van de Qompas Profielkeuze: inmiddels worden deze gegevens opnieuw verzameld.

Figuur 22 Populariteit van Muziek (2011-2012 tot 2022-2023)

Natuurkunde

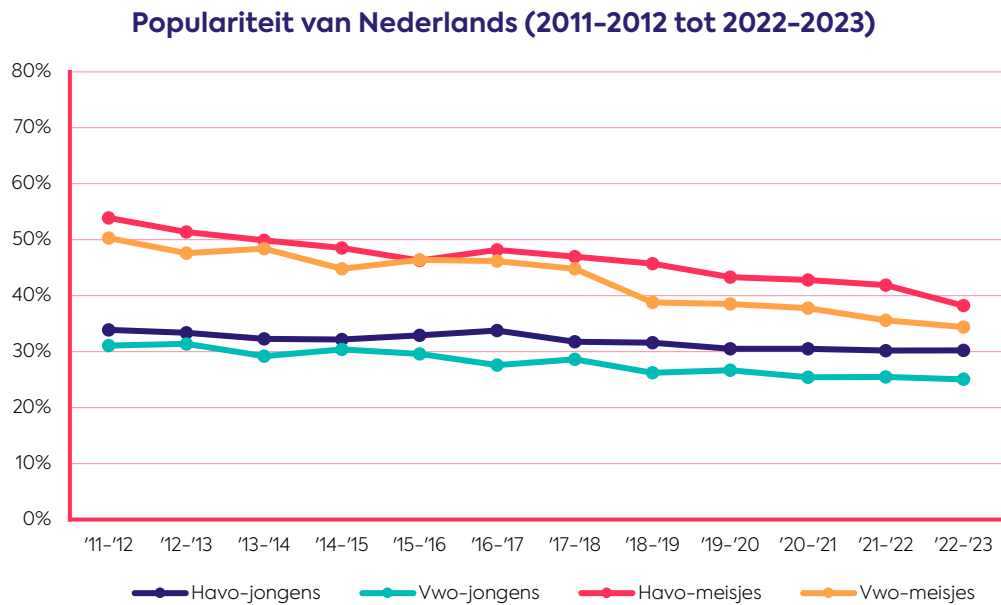
Er is een fors verschil tussen het interesseniveau van havo-meisjes en vwo-jongens in het vak Natuurkunde, zie Figuur 23. Zo geeft slechts een kwart van havo-meisjes aan het een interessant vak te vinden, tegenover bijna 60% van de vwo-jongens. Vwo-meisjes tonen sinds dit jaar voor het eerst meer interesse in Natuurkunde dan havo-jongens.

Figuur 23 Populariteit van Natuurkunde (2011-2012 tot 2022-2023)

Nederlands

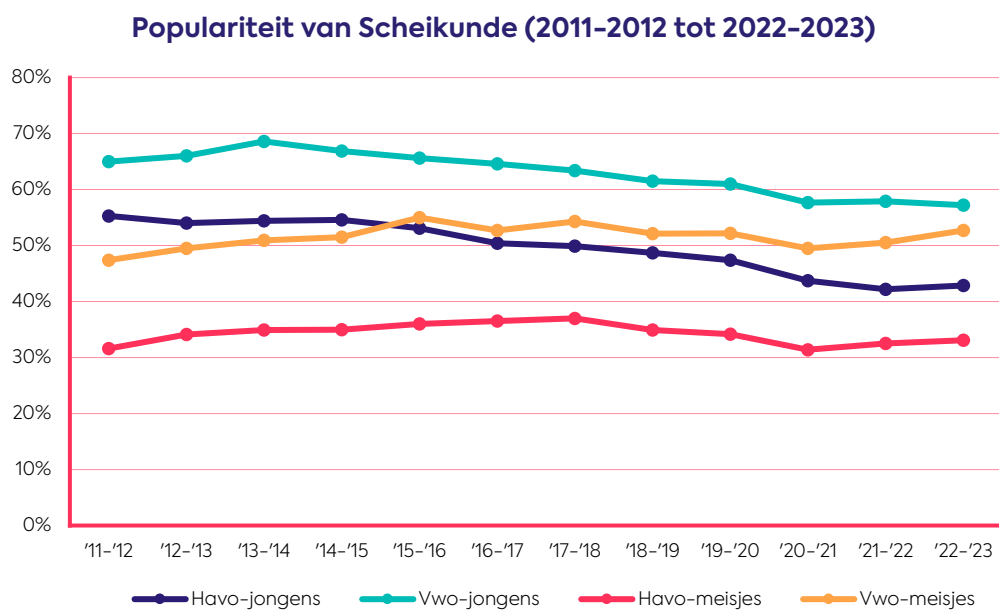
Meisjes tonen meer interesse in het vak Nederlands dan jongens, zie Figuur 24. Toch zien we dat de populariteit onder meisjes in de afgelopen jaren is afgenomen. Bij jongens is het niveau stabiel gebleven, wat betekent dat het interesseniveau van jongens en meisjes in het vak Nederlands steeds dichterbij elkaar komt.

Figuur 24 Populariteit van Nederlands (2011-2012 tot 2022-2023)

Scheikunde

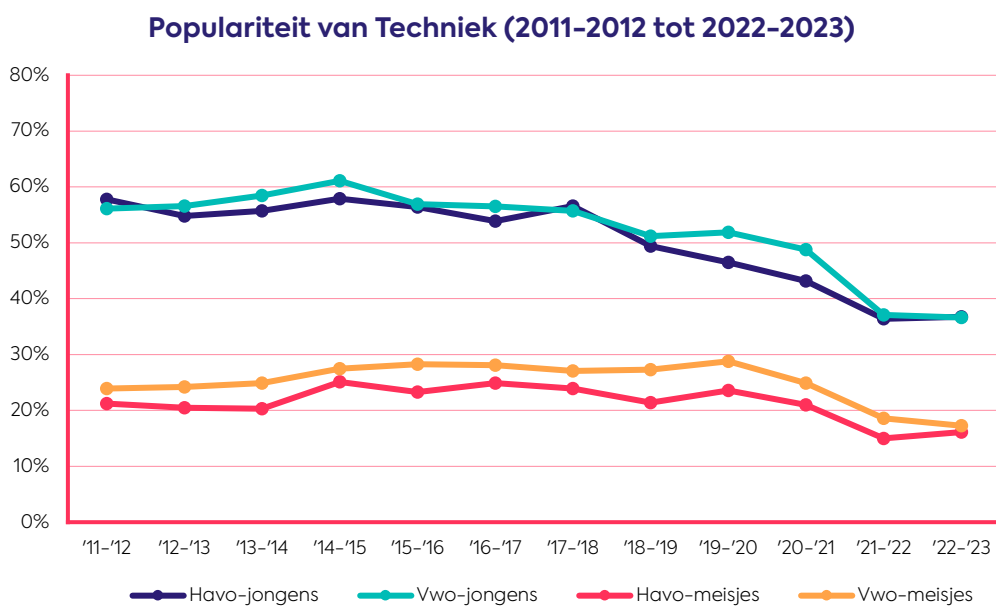
Vwo'ers tonen meer interesse in het vak Scheikunde dan havisten, zie Figuur 25. Dit is niet altijd het geval geweest: zo was aan het begin van onze metingen het interesseniveau van jongens hoger dan dat van meisjes. We zien de afgelopen jaren dat jongens Scheikunde steeds minder leuk vinden. Voor meisjes zien we sinds 2020-2021 juist een lichte stijging in het interesseniveau.

Figuur 25 Populariteit van Scheikunde (2011-2012 tot 2022-2023)

Techniek

Er is een duidelijke dalende trend te zien als het gaat om de populariteit van het vak Techniek, zie Figuur 26. Met name de jongens vinden het vak jaar in jaar uit een stuk minder interessant. Ten opzichte van onze eerste metingen is het interesseniveau van de jongens met 20 procentpunten gedaald. Meisjes vinden het vak doorgaans aanzienlijk minder leuk dan jongens. Slechts 16% van de meisjes beschouwt het vak als (enigszins) interessant. Dit staat tegenover een derde van de jongens.

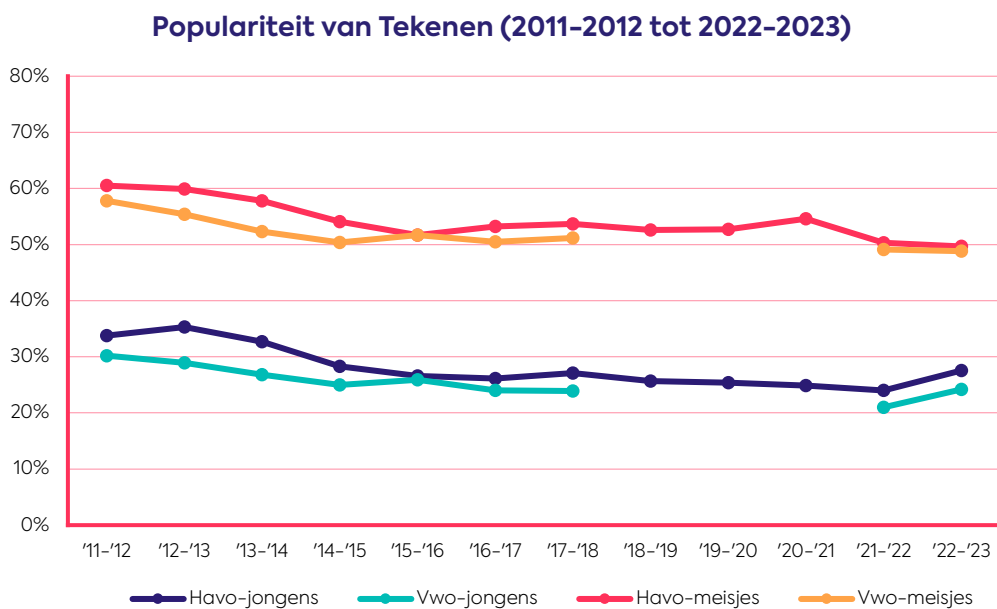

Figuur 26 Populariteit van Techniek (2011-2012 tot 2022-2023)

Tekenen

Voor het creatieve schoolvak Tekenen is een groot verschil zichtbaar in interesse onder jongens en meisjes: meisjes zijn een stuk positiever over het vak, zie Figuur 27. Na een dieptepunt in 2021-2022, lijkt er een stijging zichtbaar in het interesseniveau van havo- en vwo-jongens. Voor meisjes is het interesseniveau sinds 2014-2015 nagenoeg constant gebleven.

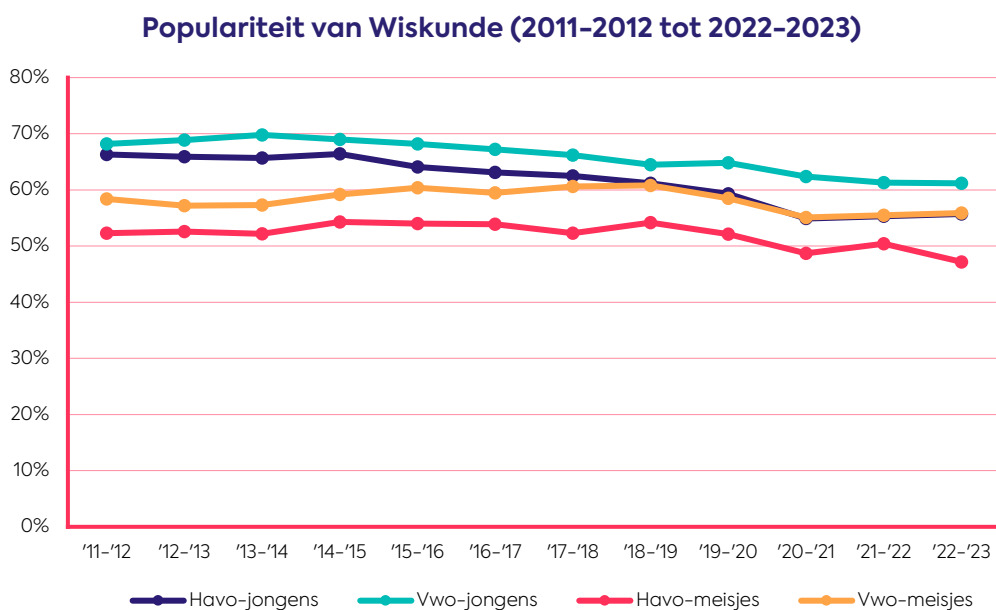
Voor een aantal schooljaren ontbreken de gegevens van vwo-jongens en -meisjes. Dit heeft te maken met een vernieuwing van de Qompas Profielkeuze: inmiddels worden deze gegevens opnieuw verzameld.

Figuur 27 Populariteit van Tekenen (2011-2012 tot 2022-2023)

Wiskunde

Voor het vak Wiskunde zien we bij havo- en vwo-jongens een daling van gemiddeld 10 procentpunten, zie Figuur 28. Ook zien we dat jongens in de leerjaren 2011-2012 tot 2013-2014 aanzienlijk meer interesse toonden in het vak dan meisjes. Sinds 2018-2019 is het interesseniveau van havo-jongens en vwo-meisjes nagenoeg gelijk is geworden. Havo-meisjes laten het afgelopen jaar ook een aanzienlijke afname zien in hun waardering van Wiskunde.

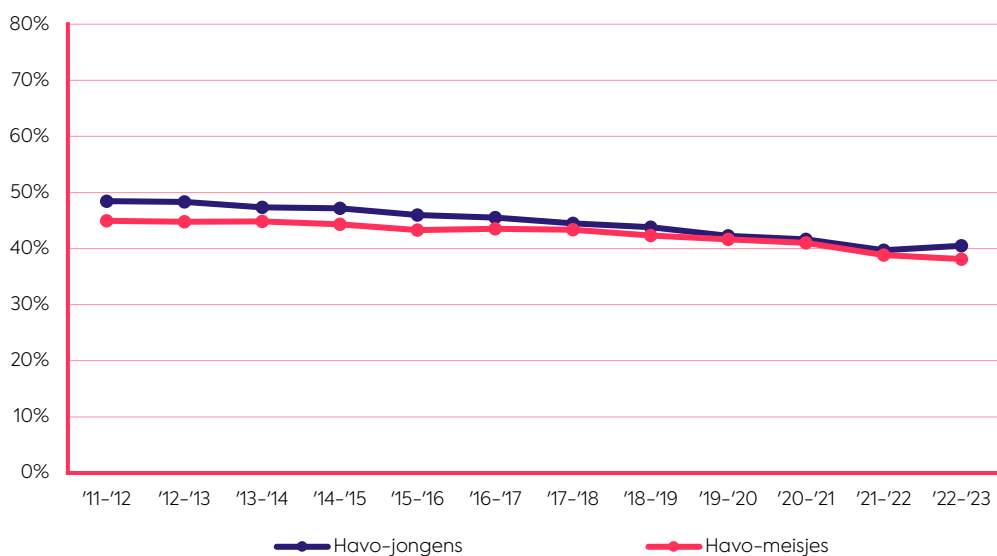
Figuur 28 Populariteit van Wiskunde (2011-2012 tot 2022-2023)

Gemiddelde interessescore van havisten

We hebben het gemiddelde interesseniveau in schoolvakken van havo-scholieren geanalyseerd. Voor de havisten analyseerde we de gemiddelde resultaten van 18 onderbouwvakken. We hebben enkel de vakken geanalyseerd waarvan data beschikbaar is sinds het begin van onze metingen.

In Figuur 29 tonen we het gemiddelde interesseniveau door de jaren heen. Opvallend is dat het interesseniveau voor zowel havo-jongens als -meisjes aanzienlijk is afgenomen sinds het eerste meetmoment. In schooljaar 2011-2012 toonde gemiddeld 47% van de havisten interesse in hun schoolvakken, terwijl dit percentage in 2022-2023 is gedaald naar 39%. Bij havo-jongens is er sprake van een daling van 8 procentpunten, voor havo-meisjes betreft het een daling van 7 procentpunten. Het afgelopen schooljaar zien we bij havo-jongens een lichte stijging ten opzichte van de voorgaande jaren.

Gemiddelde positieve interessescore van havisten op 18 gemeten vakken van 2011-2012 t/m 2022-2023

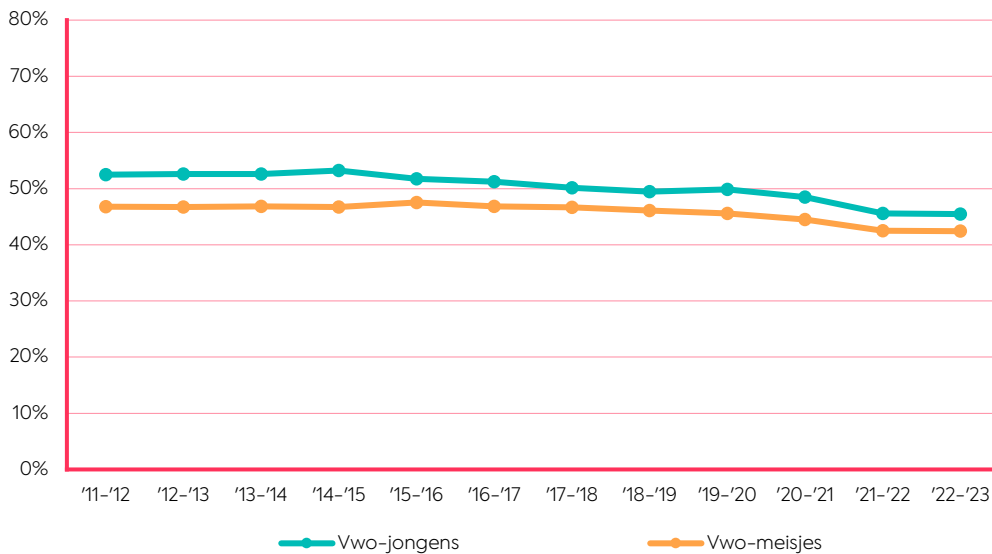
Figuur 29 Gemiddelde positieve interessescore van havisten op 18 gemeten vakken van 2011-2012 t/m 2022-2023

Gemiddelde interessescore van vwo'ers

We hebben het gemiddelde interesseniveau in schoolvakken van vwo'ers geanalyseerd. Voor de vwo'ers analyseerde we de resultaten van 14 onderbouwwakken. We hebben enkel de vakken geanalyseerd waarvan data beschikbaar is sinds het begin van onze metingen.

In Figuur 30 tonen we het gemiddelde interesseniveau door de jaren heen. Opvallend is dat het interesseniveau voor zowel vwo-jongens als -meisjes aanzienlijk is afgenomen sinds het eerste meetmoment. In schooljaar 2011-2012 toonde gemiddeld 50% van de vwo'ers interesse in hun schoolvakken, terwijl dit percentage in 2022-2023 is gedaald naar 44%. Voor vwo-jongens is er sprake van een daling van 7 procentpunten en voor vwo-meisjes is het gemiddelde interesseniveau met 4 procentpunten gedaald. De daling lijkt te zijn gestabiliseerd het afgelopen schooljaar, maar de toekomst moet uitwijzen of deze trend zich doorzet.

Gemiddelde positieve interessescore van vwo'ers op 14 gemeten vakken van 2011-2012 t/m 2022-2023

Figuur 30 Gemiddelde positieve interessescore van vwo'ers op 14 gemeten vakken van 2011-2012 t/m 2022-2023

Vershil tussen 2011-2012 en 2022-2023

Van 18 onderbouwvakken beschikken we over data vanaf 2011-2012 tot 2022-2023. Door de jaren heen zien we dat er duidelijke verschillen zijn ontstaan in de waardering van deze schoolvakken. Zo zien we dat Geschiedenis wint aan populariteit: Geschiedenis is zelfs het enige vak dat ten opzichte van 2011-2012 in score stijgt, zie Tabel 4.

Het is opvallend dat slechts één schoolvak wint aan populariteit. Ook wanneer we kijken naar de kernvakken van havo- en vwo-scholieren (Nederlands, Engels en Wiskunde), zien we een sterke afname aan interesse, met name voor Nederlands en Wiskunde. De grootste dalingen zien we bij de onderbouwvakken Informatiekunde, Techniek en Muziek. Voor Informatiekunde en Techniek is de afname het grootst bij de havo- en vwo-jongens. Bij Muziek is de daling het meest zichtbaar bij havo- en vwo-meisjes.

Een andere opvallende bevinding is de daling voor het vak Lichamelijke opvoeding. Lichamelijke opvoeding is al jaren één van de meest populaire schoolvakken, met name onder de jongens. Toch zien we het afgelopen jaar ook voor dit vak een daling van 7 procentpunten ten opzichte van 2011-2012.

	2011-2012	2022-2023	Afgerond verschil in procentpunten
Geschiedenis	51%	54%	+3
Aardrijkskunde	46%	45%	-1
Natuurkunde	44%	42%	-2
Scheikunde	50%	46%	-4
Biologie	59%	55%	-4
Frans	38%	34%	-4
Engels	70%	65%	-5
Economie	60%	54%	-6
Duits	38%	32%	-6
Wiskunde	61%	55%	-6
Lichamelijke opvoeding	67%	60%	-7
Tekenen	46%	38%	-8
Nederlands	42%	32%	-10
Levensbeschouwing	29%	18%	-11
Handvaardigheid	45%	32%	-13
Techniek	40%	27%	-13
Informatiekunde	36%	20%	-16
Muziek	46%	30%	-16

Tabel 4 Vershil in interessescore tussen 2011-2012 en 2022-2023 per vak voor alle groepen scholieren

3.3 Gemiddelde cijfers

Vanuit de Qompas lesmethode hebben we zicht op de gemiddelde cijfers van havisten en vwo'ers voor hun onderbouwschoolvakken. Scholieren vullen in de lesmethode zelf hun schoolcijfers in. Het gaat hierbij dus om zogenoemde 'self-reported'-data. De gegevens gaan terug tot schooljaar 2011-2012. In deze paragraaf bespreken we de trends in de gemiddelde schoolcijfers door de jaren heen.

Onder de **havisten** vonden we de volgende key insights:

- Havisten haalden hun laagste gemiddelde cijfers in het eerste volledige schooljaar na de start van het coronavirus (2020-2021);
- Het afgelopen schooljaar zijn de gemiddelde cijfers weer terug op het gemiddelde voor corona;
- Havisten haalden in 2022-2023 hun hoogste cijfer voor Lichamelijke opvoeding (7,3). De laagste cijfers werden behaald voor Wiskunde (6,2), Scheikunde (6,2) en Natuurkunde (6,1);
- De grootste daling in de gemiddelde cijfers zien we voor zowel havo-meisjes als -jongens voor het vak Informatiekunde;
- Voor havo-jongens is ook een grote daling zichtbaar voor het vak Wiskunde.

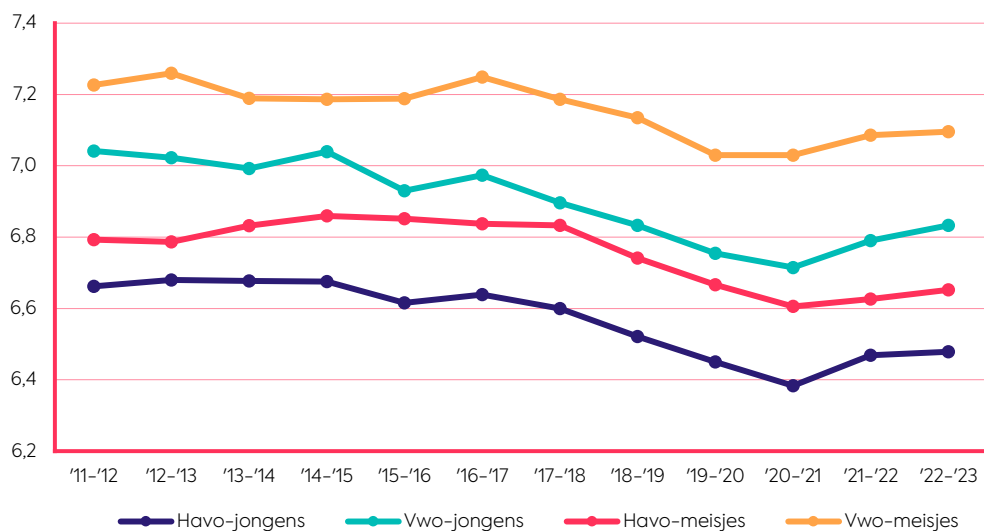
Onder de **vwo'ers** vonden we de volgende key insights:

- Vwo'ers haalden hun laagste gemiddelde cijfers in het eerste volledige schooljaar na de start van het coronavirus (2020-2021);
- Het afgelopen schooljaar zijn de gemiddelde cijfers weer terug op het gemiddelde voor corona;
- Vwo'ers haalden in 2022-2023 hun hoogste cijfer voor Lichamelijke opvoeding (7,5). De laagste cijfers (6,7) werden behaald voor Informatiekunde, Wiskunde, Nederlands en Natuurkunde;
- De grootste daling in de gemiddelde cijfers zien we voor zowel vwo-meisjes als -jongens voor het vak Informatiekunde. Voor vwo-meisjes is deze daling het grootst. In 2011-2012 haalden vwo-meisjes nog een 7,6 voor het vak, het afgelopen jaar was dit een 6,6.

Cijfers bereiken hun dieptepunt na de coronacrisis

Scholieren behaalden gemiddeld hun laagste cijfers in het eerste volledige schooljaar na de coronacrisis (2020-2021), zie Figuur 31. In de schooljaren die volgen, vertoont het gemiddelde een lichte stijging. Desondanks liggen de gemiddelde cijfers van de huidige scholieren lager dan aan het begin van onze metingen in 2011-2012. Voor jongens betreft dit een daling van 0,2 punt, terwijl het voor meisjes een daling van 0,1 punt is. Vwo-meisjes behalen doorgaans de hoogste gemiddelde cijfers, terwijl havo-jongens daarentegen over het algemeen de laagste cijfers behalen. Bij het bekijken van de trends door de jaren heen lijkt de daling die sinds 2016-2017 zichtbaar is te stabiliseren en is er een lichte stijging zichtbaar. De toekomst zal uitwijzen of deze stijgende lijn wordt voortgezet.

**Ontwikkeling gemiddelde cijfers door de jaren heen
(2011-2012 tot 2022-2023)**

Figuur 31 Ontwikkeling gemiddelde cijfers door de jaren heen (2011-2012 tot 2022-2023)

3.3.1 Gemiddelde cijfers van havisten

De hoogste cijfers halen havisten voor het vak Lichamelijke opvoeding, zie Tabel 5. Ook op de creatieve vakken Muziek, Tekenen en Handvaardigheid wordt hoog gescoord. Anderzijds presteren de havisten minder goed op de bètavakken Wiskunde, Scheikunde en Natuurkunde.

Opvallend is dat er doorgaans hogere cijfers gehaald worden voor creatieve vakken, Lichamelijke opvoeding en Levensbeschouwing. De cijfers voor deze vakken liggen gemiddeld rond de 7,0. Een gemiddelde dat aanzienlijk hoger is dan de gemiddeldes voor taalvakken (6,4), bètavakken (6,3) en de kernvakken Engels, Nederlands en Wiskunde (6,4).

	'11- '12	'12- '13	'13- '14	'14- '15	'15- '16	'16- '17	'17- '18	'18- '19	'19- '20	'20- '21	'21- '22	'22- '23
1. Lichamelijke opvoeding	7,3	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3
2. Muziek	7,2	7,3	7,2	7,2	7,2	7,2	7,3	7,2	7,1	7,1	7,1	7,1
3. Tekenen	7,0	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,0	7,0	7,0	7,0
4. Handvaardigheid	7,0	7,1	7,1	7,0	7,0	7,1	7,1	7,1	7,0	7,0	7,0	7,0
5. Levensbeschouwing	6,9	7,0	7,0	7,0	7,0	6,9	6,9	6,8	6,8	6,7	6,8	6,7
6. Engels	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,8	6,7	6,7	6,7	6,7	6,6
7. Techniek	6,9	7,0	7,0	7,1	6,9	6,9	7,1	6,7	6,6	6,5	6,6	6,6
8. Informatiekunde	6,9	7,0	7,0	7,1	7,1	7,1	6,9	6,5	6,3	6,2	6,5	6,5
9. Biologie	6,7	6,7	6,7	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,5	6,4	6,4	6,4
10. Spaans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,3	6,4
11. Geschiedenis	6,5	6,4	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,4	6,4	6,4	6,4
12. Duits	6,5	6,5	6,5	6,6	6,6	6,6	6,6	6,4	6,4	6,3	6,4	6,4
13. Frans	6,3	6,5	6,5	6,6	6,5	6,5	6,6	6,4	6,4	6,3	6,4	6,4
14. Aardrijkskunde	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,4	6,5	6,4	6,4	6,3	6,3	6,4
15. Nederlands	6,5	6,4	6,5	6,5	6,4	6,5	6,5	6,4	6,4	6,3	6,3	6,3
16. Economie	6,6	6,6	6,5	6,6	6,5	6,5	6,5	6,4	6,3	6,2	6,3	6,3
17. Wiskunde	6,7	6,7	6,7	6,7	6,6	6,6	6,5	6,4	6,4	6,2	6,3	6,2
18. Scheikunde	6,5	6,5	6,6	6,5	6,6	6,5	6,5	6,3	6,2	6,1	6,2	6,2
19. Natuurkunde	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,2	6,1	6,0	6,1	6,1
Gemiddeld	6,7	6,8	6,8	6,8	6,7	6,7	6,8	6,6	6,6	6,5	6,6	6,5

Tabel 5 Gemiddelde cijfers van havisten (2011-2012 tot 2022-2023)

Havo-jongens halen de hoogste cijfers voor Lichamelijke opvoeding

De gemiddelde cijfers van havo-jongens bereikten een dieptepunt in schooljaar 2020-2021, het eerste jaar na de coronacrisis: het gemiddelde cijfer daalde naar een 6,4, zie Tabel 6. In de jaren die volgden is het gemiddelde weer teruggedaan naar 6,5, een gemiddelde dat alsnog 0,2 punten lager ligt dan bij de start van onze metingen in 2011-2012 (6,7).

Havo-jongens halen doorgaans de hoogste cijfers voor het vak Lichamelijke Opvoeding, met een gemiddelde van 7,4. De creatieve vakken Muziek, Handvaardigheid en Tekenen leveren ook hoge gemiddeldes op, variërend tussen de 6,6 en 7,0. Voor de bètavakken Natuurkunde, Wiskunde en Scheikunde vallen de gemiddelde cijfers lager uit. Ook de gemiddeldes van de talen Spaans, Frans en Nederlands liggen slechts rond de 6,2.

De grootste daling zien we bij het vak Informatiekunde. Waar havo-jongens in 2011-2012 nog een 7,1 haalden voor het vak, ligt het gemiddelde in 2022-2023 slechts op een 6,5. Ook bij de gemiddelde cijfers voor het vak Wiskunde is een grote daling zichtbaar: de havo-jongens scoren in 2022-2023 een 6,2 voor het vak ten opzichte van een 6,7 in 2011-2012.

	'11- '12	'12- '13	'13- '14	'14- '15	'15- '16	'16- '17	'17- '18	'18- '19	'19- '20	'20- '21	'21- '22	'22- '23
1. Lichamelijke opvoeding	7,5	7,5	7,6	7,5	7,6	7,6	7,5	7,5	7,5	7,4	7,5	7,4
2. Muziek	7,0	7,0	6,9	6,9	7,0	6,9	7,0	6,9	6,9	6,8	6,9	7,0
3. Handvaardigheid	6,8	6,8	6,8	6,7	6,7	6,8	6,7	6,7	6,6	6,6	6,7	6,8
4. Tekenen	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,6	6,6	6,7	6,7
5. Engels	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,5	6,5	6,6	6,6
6. Levensbeschouwing	6,7	6,8	6,8	6,7	6,7	6,8	6,6	6,6	6,5	6,5	6,6	6,6
7. Techniek	6,9	7,1	7,0	7,1	6,9	6,9	7,0	6,8	6,6	6,5	6,6	6,6
8. Informatiekunde	7,1	7,1	7,0	7,2	7,0	7,0	6,8	6,6	6,3	6,2	6,5	6,5
9. Aardrijkskunde	6,6	6,6	6,6	6,6	6,5	6,5	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4
10. Biologie	6,5	6,6	6,6	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,4	6,3	6,3	6,4
11. Geschiedenis	6,6	6,5	6,6	6,6	6,5	6,6	6,5	6,4	6,4	6,4	6,5	6,4
12. Duits	6,2	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3	6,2	6,1	6,0	6,2	6,3
13. Economie	6,7	6,7	6,6	6,7	6,6	6,6	6,5	6,5	6,4	6,3	6,4	6,3
14. Frans	6,1	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,3	6,1	6,0	6,0	6,1	6,2
15. Nederlands	6,3	6,2	6,3	6,3	6,2	6,3	6,2	6,2	6,2	6,1	6,1	6,2
16. Scheikunde	6,6	6,6	6,6	6,6	6,5	6,5	6,4	6,3	6,2	6,1	6,3	6,2
17. Wiskunde	6,7	6,7	6,7	6,6	6,5	6,5	6,4	6,3	6,3	6,1	6,2	6,2
18. Spaans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,1	6,2
19. Natuurkunde	6,4	6,4	6,5	6,4	6,3	6,4	6,4	6,3	6,2	6,1	6,2	6,1
Gemiddeld	6,7	6,7	6,7	6,7	6,6	6,6	6,6	6,5	6,5	6,4	6,5	6,5

Tabel 6 Gemiddelde cijfers van havo-jongens (2011-2012 tot 2022-2023)

Havo-meisjes presteren het beste op creatieve vakken

Het gemiddelde cijfer van havo-meisjes lag in de schooljaren na de coronacrisis nog nooit zo laag, zie Tabel 7. Het gemiddelde cijfer daalde naar 6,6 in de schooljaren 2020-2021 en 2021-2022. In het afgelopen schooljaar steeg het gemiddelde naar 6,7, wat een tiende lager is dan het gemiddelde schoolcijfer aan het begin van de metingen in 2011-2012.

Havo-meisjes presteren goed op de creatieve vakken Tekenen, Handvaardigheid en Muziek. Ook Lichamelijke Opvoeding staat hoog in de lijst. Technische vakken zoals Wiskunde, Scheikunde en Natuurkunde staan echter onderaan de lijst: havo-meisjes scoren voor deze vakken onder hun gemiddelde. Zij halen met deze vakken hun gemiddelde dus omlaag.

De grootste daling zien we bij het vak Informatiekunde. Waar havo-meisjes in 2011-2012 nog een 7,1 haalden voor het vak, ligt het gemiddelde in 2022-2023 slechts op een 6,5.

	'11- '12	'12- '13	'13- '14	'14- '15	'15- '16	'16- '17	'17- '18	'18- '19	'19- '20	'20- '21	'21- '22	'22- '23
1. Tekenen	7,3	7,3	7,4	7,4	7,3	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,3	7,4
2. Handvaardigheid	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,4	7,4	7,4	7,3	7,3	7,3	7,3
3. Muziek	7,4	7,4	7,3	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,3	7,3	7,2	7,3
4. Lichamelijke opvoeding	7,1	7,2	7,1	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,1	7,2	7,1
5. Levensbeschouwing	7,0	7,2	7,2	7,2	7,2	7,1	7,1	7,1	7,0	7,0	7,0	7,0
6. Engels	6,7	6,7	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,7
7. Frans	6,7	6,7	6,9	6,9	6,8	6,8	6,9	6,7	6,7	6,5	6,7	6,7
8. Spaans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,5	6,7
9. Techniek	6,9	7,0	7,0	7,1	7,1	7,0	7,0	6,8	6,7	6,6	6,5	6,7
10. Duits	6,7	6,7	6,7	6,8	6,8	6,8	6,8	6,6	6,6	6,5	6,6	6,6
11. Biologie	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,6	6,5	6,5	6,5	6,5
12. Informatiekunde	7,1	6,9	7,0	7,1	7,3	7,2	6,9	6,6	6,3	6,2	6,4	6,5
13. Nederlands	6,6	6,6	6,6	6,7	6,6	6,6	6,7	6,6	6,5	6,5	6,5	6,5
14. Geschiedenis	6,4	6,4	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,4	6,4	6,4	6,4
15. Aardrijkskunde	6,4	6,4	6,5	6,5	6,4	6,4	6,5	6,4	6,4	6,3	6,3	6,3
16. Wiskunde	6,7	6,7	6,7	6,8	6,6	6,6	6,6	6,5	6,4	6,2	6,3	6,3
17. Economie	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,4	6,2	6,2	6,2	6,2
18. Scheikunde	6,5	6,5	6,6	6,5	6,6	6,5	6,5	6,3	6,2	6,1	6,2	6,2
19. Natuurkunde	6,2	6,2	6,3	6,3	6,3	6,2	6,2	6,2	6,1	6,0	6,0	6,0
Gemiddeld	6,8	6,8	6,8	6,9	6,9	6,8	6,8	6,7	6,7	6,6	6,6	6,7

Tabel 7 Gemiddelde cijfers havo-meisjes (2011-2012 tot 2022-2023)

3.3.2 Gemiddelde cijfers van vwo'ers

De hoogste cijfers halen vwo'ers voor het vak Lichamelijke opvoeding, zie Tabel 8. Ook op de creatieve vakken Muziek, Tekenen en Handvaardigheid wordt hoog gescoord. Levensbeschouwing staat op de derde plaats met een gemiddeld schoolcijfer van 7,3. Vwo'ers presteren het minst op de bètavakken Informatiekunde, Wiskunde en Natuurkunde. Ook Nederlands staat onderaan de lijst met een gemiddelde van 6,7.

Opvallend is dat er doorgaans hogere cijfers gehaald worden voor creatieve vakken, Lichamelijke opvoeding en Levensbeschouwing. De cijfers voor deze vakken liggen gemiddeld rond de 7,3. Een gemiddelde dat aanzienlijk hoger is dan de gemiddeldes voor moderne talenvakken (6,9), klassieke talenvakken (6,8), bètavakken (6,8) en de kernvakken Engels, Nederlands en Wiskunde (6,8).

	'11- '12	'12- '13	'13- '14	'14- '15	'15- '16	'16- '17	'17- '18	'18- '19	'19- '20	'20- '21	'21- '22	'22- '23
1. Lichamelijke opvoeding	7,4	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,4	7,4	7,6	7,5	7,5
2. Muziek	7,6	7,6	7,5	7,5	7,5	7,5	7,6	7,6	7,4	7,2	7,4	7,4
3. Levensbeschouwing	7,3	7,4	7,4	7,3	7,3	7,4	7,2	7,1	7,1	7,1	7,2	7,3
4. Handvaardigheid	7,2	7,3	7,2	7,3	7,3	7,2	7,3	7,1	7,1	7,2	7,2	7,3
5. Tekenen	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,4	7,3	7,4	7,1	7,2	7,2	7,3
6. Engels	7,1	7,0	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,2	7,1
7. Frans	7,0	6,9	6,9	7,0	7,0	6,9	6,9	6,9	6,8	6,7	6,9	7,0
8. Techniek	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3	7,3	7,2	7,0	7,0	6,8	6,9	7,0
9. Biologie	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,0	7,1	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
10. Duits	7,0	7,0	7,0	7,1	7,0	6,9	6,9	6,9	6,8	6,8	6,9	6,9
11. Geschiedenis	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	7,0	6,9	7,0	6,9	6,9	6,9	6,9
12. Scheikunde	7,1	7,1	7,1	7,2	7,2	7,2	7,1	7,0	6,8	6,8	6,8	6,8
13. Latijn	7,0	7,5	-	-	6,0	6,7	7,1	7,1	6,9	6,9	6,9	6,8
14. Spaans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,8	6,8
15. Economie	7,1	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	6,9	6,9	6,8	6,8	6,8	6,8
16. Aardrijkskunde	7,0	6,9	6,9	7,0	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,8	6,8	6,8
17. Grieks	6,9	7,6	-	-	6,0	-	6,3	6,9	6,8	6,8	6,9	6,8
18. Informatiekunde	7,3	7,4	7,3	7,5	7,5	7,5	7,1	6,8	6,5	6,5	6,7	6,7
19. Wiskunde	6,9	6,9	6,9	6,9	6,8	6,7	6,7	6,7	6,6	6,6	6,7	6,7
20. Nederlands	6,9	6,8	6,9	6,9	6,9	6,9	6,8	6,8	6,7	6,7	6,7	6,7
21. Natuurkunde	6,8	6,8	6,8	6,9	6,8	6,8	6,7	6,7	6,7	6,5	6,6	6,7
Gemiddeld	7,1	7,2	7,1	7,2	7,0	7,1	7,0	7,0	6,9	6,9	6,9	7,0

Tabel 8 Gemiddelde cijfers vwo'ers (2011-2012 tot 2022-2023)

Vwo-jongens halen de hoogste cijfers voor Lichamelijke opvoeding

Het gemiddelde van vwo-jongens was nog nooit zo laag als in schooljaar 2020-2021, het eerste schooljaar na de coronacrisis, zie Tabel 9. Het gemiddelde daalde in 2020-2021 naar een 6,7. In de jaren die volgden lag het gemiddelde op een 6,8: een gemiddelde dat alsnog 0,2 punten lager is dan bij de start van onze metingen in 2011-2012 (7,0).

Vwo-jongens halen de hoogste cijfers voor het vak Lichamelijke Opvoeding, met een gemiddelde van 7,6. Op Engels na (7,0) scoren vwo-jongens lager voor de talen Frans (6,7), Latijn (6,7), Duits (6,6), Grieks (6,6), Spaans (6,6) en Nederlands (6,5). Hoewel Wiskunde eerder in de top-3 van populaire vakken voor vwo-jongens stond, zien we nu dat jongens het op een na laagste cijfer behalen voor dit vak (6,6).

De grootste daling zien we bij het vak Informatiekunde. Waar vwo-jongens in 2011-2012 nog een 7,4 haalden voor het vak, ligt het gemiddelde in 2022-2023 slechts op 6,8.

	'11- '12	'12- '13	'13- '14	'14- '15	'15- '16	'16- '17	'17- '18	'18- '19	'19- '20	'20- '21	'21- '22	'22- '23
1. Lichamelijke opvoeding	7,6	7,7	7,6	7,7	7,7	7,7	7,6	7,6	7,5	7,7	7,7	7,6
2. Muziek	7,4	7,3	7,3	7,3	7,3	7,2	7,3	7,4	7,1	6,9	7,2	7,3
3. Engels	7,0	7,0	6,9	7,0	6,9	7,0	6,9	6,8	6,9	6,9	7,0	7,0
4. Levensbeschouwing	7,1	7,2	7,1	7,1	7,0	7,1	6,9	6,9	6,8	6,8	6,9	7,0
5. Techniek	7,3	7,3	7,2	7,3	7,2	7,3	7,2	7,0	6,9	6,8	6,9	7,0
6. Handvaardigheid	7,0	7,0	6,9	7,0	6,9	7,0	6,9	-	6,8	6,8	6,8	6,9
7. Tekenen	6,9	6,9	6,9	7,0	6,9	6,9	6,9	6,9	6,7	6,7	6,8	6,9
8. Aardrijkskunde	7,0	6,9	6,9	7,0	6,8	6,9	6,8	6,8	6,8	6,7	6,7	6,8
9. Biologie	7,0	7,0	7,0	7,0	6,8	6,9	6,9	6,8	6,7	6,7	6,8	6,8
10. Economie	7,2	7,1	7,1	7,1	7,0	6,9	6,9	6,9	6,9	6,8	6,8	6,8
11. Geschiedenis	6,9	6,9	6,9	6,9	6,8	6,9	6,8	6,9	6,8	6,8	6,9	6,8
12. Informatiekunde	7,4	7,3	7,3	7,6	7,4	7,4	7,1	6,8	6,5	6,6	6,7	6,8
13. Scheikunde	7,1	7,2	7,1	7,2	7,1	7,1	7,0	6,9	6,7	6,7	6,8	6,8
14. Frans	6,6	6,6	6,6	6,7	6,5	6,6	6,6	6,6	6,5	6,4	6,6	6,7
15. Latijn	-	-	-	-	-	-	-	6,8	6,7	6,6	6,7	6,7
16. Natuurkunde	7,0	6,9	6,9	6,9	6,7	6,9	6,7	6,7	6,7	6,5	6,7	6,7
17. Duits	6,7	6,7	6,7	6,8	6,6	6,7	6,6	6,6	6,5	6,5	6,6	6,6
18. Grieks	-	-	-	-	-	-	-	6,6	6,6	6,5	6,6	6,6
19. Spaans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,4	6,6
20. Wiskunde	6,8	6,8	6,8	6,8	6,6	6,6	6,6	6,5	6,5	6,4	6,6	6,6
21. Nederlands	6,7	6,7	6,6	6,7	6,6	6,6	6,5	6,5	6,5	6,5	6,4	6,5
Gemiddeld	7,0	7,0	7,0	7,0	6,9	7,0	6,9	6,8	6,8	6,7	6,8	6,8

Tabel 9 Gemiddelde cijfers vwo-jongens (2011-2012 tot 2022-2023)

Vwo-meisjes presteren het beste op creatieve vakken en Levensbeschouwing

Het gemiddelde cijfer van vwo-meisjes lag in de schooljaren na de coronacrisis nog nooit zo laag, zie Tabel 10. Het gemiddelde cijfer daalde naar 7,0 in de schooljaren 2020-2021 en 2021-2022. In het afgelopen schooljaar steeg het gemiddelde naar 7,1, een tiende lager dan het gemiddelde aan het begin van de metingen in 2011-2012 (7,2).

Vwo-meisjes presteren goed op de creatieve vakken Handvaardigheid, Muziek en Tekenen. Ook Levensbeschouwing staat hoog in de lijst met een gemiddelde van 7,6. Bovendien scoren ze doorgaans hoger op talenvakken dan op technische vakken.

Voor vwo-meisjes is de grootste daling zichtbaar bij het vak Informatiekunde. Ten opzichte van 2011-2012 is het gemiddelde cijfer met een heel punt gedaald. In 2011-2012 haalden vwo-meisjes nog een 7,6 voor het vak, terwijl dit is gedaald naar 6,6 in 2022-2023. Ook het vak Techniek heeft een grote daling doorgemaakt (-0,5).

	'11- '12	'12- '13	'13- '14	'14- '15	'15- '16	'16- '17	'17- '18	'18- '19	'19- '20	'20- '21	'21- '22	'22- '23
1. Handvaardigheid	7,6	7,6	7,5	7,5	7,5	7,5	7,6	-	7,3	7,6	7,6	7,6
2. Levensbeschouwing	7,6	7,5	7,6	7,6	7,5	7,6	7,4	7,5	7,3	7,3	7,4	7,6
3. Muziek	7,7	7,6	7,7	7,7	7,7	7,7	7,8	7,7	7,7	7,5	7,6	7,6
4. Tekenen	7,6	7,6	7,6	7,5	7,5	7,7	7,6	7,8	7,5	7,6	7,6	7,6
5. Lichamelijke opvoeding	7,4	7,4	7,3	7,3	7,3	7,4	7,4	7,4	7,4	7,6	7,4	7,4
6. Frans	7,2	7,3	7,2	7,2	7,2	7,3	7,2	7,2	7,1	7,0	7,2	7,3
7. Duits	7,2	7,3	7,2	7,2	7,2	7,2	7,1	7,2	7,0	7,1	7,1	7,2
8. Engels	7,2	7,2	7,2	7,1	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,3	7,2
9. Spaans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,2	7,1
10. Biologie	7,1	7,2	7,1	7,2	7,1	7,2	7,2	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
11. Grieks	-	-	-	-	-	-	-	7,1	7,0	7,0	7,1	7,0
12. Latijn	-	-	-	-	-	-	-	7,3	7,0	7,1	7,1	7,0
13. Techniek	7,5	7,5	7,2	7,2	7,3	7,4	7,4	7,2	7,0	6,8	6,9	7,0
14. Geschiedenis	6,9	6,9	6,9	6,9	6,8	7,0	6,9	7,0	6,9	6,9	6,9	6,9
15. Nederlands	7,0	7,1	7,1	7,0	7,0	7,1	7,0	7,0	6,9	6,9	6,9	6,9
16. Scheikunde	7,2	7,2	7,1	7,1	7,1	7,2	7,0	7,0	6,8	6,8	6,8	6,9
17. Aardrijkskunde	6,9	7,0	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	6,8	6,9	6,8	6,8	6,8
18. Economie	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	6,9	6,9	6,8	6,8	6,8	6,8
19. Wiskunde	6,8	6,9	6,9	6,8	6,9	6,9	6,8	6,8	6,7	6,7	6,8	6,8
20. Natuurkunde	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,7	6,7	6,7	6,5	6,6	6,7
21. Informatiekunde	7,6	7,7	7,3	7,4	7,4	7,6	7,2	6,9	6,4	6,4	6,7	6,6
Gemiddeld	7,2	7,3	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,1	7,0	7,0	7,1	7,1

Tabel 10 Gemiddelde cijfers vwo-meisjes (2011-2012 tot 2022-2023)

4 Discussie

In dit hoofdstuk bespreken we de beperkingen van dit onderzoek en de mogelijke gevolgen van deze beperkingen op de resultaten en conclusies. Het is van belang om deze discussiepunten in gedachten te houden bij het interpreteren van de resultaten en conclusies van dit onderzoek.

1. De dataset bestaat enkel uit middelbare scholen die gebruik maken van de lesmethode Qompas Profielkeuze.

Het feit dat onze database enkel bestaat uit middelbare scholen die gebruik maken van onze lesmethode heeft drie belangrijke aandachtspunten. Allereerst komt de dekking van scholieren die met de Qompas lesmethode werken niet exact overeen met de landelijke verdeling van middelbare scholieren door Nederland. Dit kan resulteren in een over- en ondervetegenwoordiging van bepaalde provincies in onze steekproef. Ten tweede kunnen scholieren buiten onze steekproef andere schoolcijfers behalen en/of vakken anders waarderen dan scholieren die tot onze steekproef behoren. Ten derde kan de selectie van scholen die de Qompas lesmethode gebruiken een specifieke diversiteit met zich meebrengen die niet volledig overeenkomt met de diverse kenmerken van alle Nederlandse middelbare scholen. Toekomstig onderzoek dat een bredere selectie van middelbare scholen omvat, kan bijdragen aan een uitgebreider en evenwichtiger inzicht in de populariteit en gemiddelde schoolcijfers van schoolvakken.

2. Het onderzoek beperkt zich tot havisten en vwo'ers.

Deze beperking komt voort uit het feit dat de data is verzameld via de lesmethode Qompas ProfielKeuze, die specifiek gericht is op havo en vwo-scholieren. Voor een volledig beeld van de populariteit van schoolvakken onder alle scholieren is aanvullend onderzoek onder vmbo-leerlingen nodig, rekening houdend met de verschillende schoolvakken en profielopties die voor hen beschikbaar zijn.

3. Resultaten zijn gebaseerd op 'self-reported' data.

Scholieren vullen in de Qompas ProfielKeuze lesmethode zelf hun schoolcijfers in, waardoor de mogelijkheid bestaat dat scholieren hun cijfers onjuist rapporteren. Toekomstig onderzoek kan overwegen om aanvullende bronnen te gebruiken om de validiteit van de self-reported data te verifiëren.

4. Cijfers zijn gerapporteerd in het najaar van klas 3.

De Qompas Profielkeuze lesmethode wordt doorgaans afgerond halverwege klas 3. Hoewel deze gegevens ons waardevolle inzichten bieden in de vroege fasen van het derde leerjaar, zijn er beperkingen voor de volledigheid van ons inzicht in het gehele schooljaar.

5 Conclusie

Uit de analyse van de gegevens blijkt dat de interesse in en populariteit van verschillende schoolvakken onder havo- en vwo-scholieren interessante ontwikkelingen hebben doorgemaakt in de afgelopen jaren. We hebben de belangrijkste bevindingen op een rij gezet om een volledig beeld te geven van de waargenomen trends en patronen.

1. Engels is met kop en schouders het populairste schoolvak.

Gemiddeld genomen is Engels het meest favoriete schoolvak in klas 3 onder havisten en vwo'ers: 65% van de gehele groep vindt het vak interessant. Een opvallend resultaat, omdat talenvakken doorgaans niet erg positief gewaardeerd worden in onze lesmethode. Naast Engels, is onder jongens het vak Lichamelijke Opvoeding ook zeer populair. Meisjes tonen daarbij veel interesse in het vak Biologie.

2. Informatiekunde en Levensbeschouwing zijn de minst populaire schoolvakken.

In contrast met de populariteit van Engels heeft slechts een op de vijf scholieren interesse in de vakken Informatiekunde en Levensbeschouwing. In het bijzonder heeft Informatiekunde te maken met een daling van maar liefst 16 procentpunten ten opzichte van de eerste meting in 2011-2012.

3. Lichamelijke opvoeding en bètavakken zijn populairder onder jongens dan meisjes. Creatieve vakken en talen zijn juist populairder onder meisjes dan jongens.

Het verschil in interesseniveau tussen meisjes en jongens is voor bepaalde vakken aanzienlijk. Lichamelijke opvoeding en bètavakken zijn doorgaans populairder onder jongens, terwijl creatieve vakken en talen juist meer in de smaak vallen bij meisjes.

4. Moderne en klassieke talen ontvangen lage waarderingen.

Met uitzondering van het vak Engels worden alle moderne en klassieke talen laag beoordeeld door havisten en vwo'ers. Het valt op dat deze vakken aanzienlijk slechter beoordeeld worden dan de andere schoolvakken, en zich doorgaans buiten de top-10 meest populaire vakken bevinden. Onder de havisten krijgt Frans de laagste waardering: slechts 29% beschouwt dit als een (enigszins) interessant vak. Binnen de klassieke talen is Grieks het minst gewaardeerd door de gemiddelde vwo'er. Wat moderne talen betreft, scoort Nederlands het laagst onder vwo'ers.

5. Bètavakken zijn populair bij scholieren.

Biologie, Scheikunde, Natuurkunde en Wiskunde vallen zowel voor de gemiddelde havist als vwo'er binnen de top-10 meest populaire schoolvakken. We zien hierbij dat jongens Scheikunde, Natuurkunde en Wiskunde hoger beoordelen dan meisjes. Anderzijds scoren meisjes Biologie hoger dan jongens. Voor havo- en vwo-meisjes staat Biologie zelfs op de tweede plaats. Al met al worden de bètavakken positief beoordeeld door de scholieren. Vakken die hier echter niet bij horen zijn Informatiekunde en Techniek. Deze vakken zijn de afgelopen jaren sterk in populariteit gedaald.

6. Het interesseniveau in schoolvakken neemt af.

Nog nooit scoorden scholieren hun schoolvakken zo laag als in schooljaar 2022-2023. In 2011-2012 vonden havisten al hun vakken gemiddeld gezien voor 47% interessant, terwijl dit in 2022-2023 nog maar 39% was. In 2011-2012 vonden vwo'ers al hun vakken gemiddeld gezien voor 50% interessant, terwijl dit in 2022-2023 nog maar 44% was.

7. Informatiekunde en Muziek zijn de afgelopen sterk in populariteit gedaald.

De grootste dalingen in waardering zien we bij de onderbouwwakken Informatiekunde en Muziek. Voor Informatiekunde is de afname het grootst bij de havo- en vwo-jongens. Bij Muziek is de daling het meest zichtbaar bij havo- en vwo-meisjes. Voor beide vakken gaat het om een afname van 16 procentpunten in het jaar 2022-2023 ten opzichte van 2011-2012.

8. Stijging in populariteit voor Geschiedenis.

Als enige vak behaalt Geschiedenis een stijging in populariteit ten opzichte van onze eerste metingen in 2011-2012. Ten opzichte van het eerste meetmoment is de populariteit van het vak gemiddeld met 4 procentpunten gestegen.

9. Schoolcijfers waren nog nooit zo laag als het jaar na het coronavirus (2020-2021).

Havisten en vwo'ers behaalden hun laagste gemiddelde cijfers in het eerste volledige schooljaar na het begin van de coronapandemie (2020-2021). Het afgelopen schooljaar zijn de gemiddelde cijfers weer terug op het niveau van vóór de pandemie. De grootste daling in de gemiddelde cijfers zien we bij het vak Informatiekunde. Voor vwo-meisjes is deze daling het grootst. In 2011-2012 haalden vwo-meisjes nog een 7,6 voor het vak, terwijl dit het afgelopen jaar een 6,6 was.

6 Bijlagen

Bijlage 1 Aantal scholieren per schoolvak

Schoolvak	Havo-jongens	Havo-meisjes	Vwo-jongens	Vwo-meisjes	Totaal
Aardrijkskunde	61.382	65.381	65.528	75.111	267.402
Biologie	47.375	50.833	52.877	61.412	212.497
Duits	61.526	65.313	65.674	74.968	267.481
Economie	56.356	59.405	57.039	64.805	237.605
Engels	62.379	66.424	66.728	76.367	271.898
Frans	60.808	65.233	65.396	75.265	266.702
Geschiedenis	61.832	65.804	66.115	75.762	269.513
Grieks	-	-	5.409	5.930	11.339
Handvaardigheid	27.504	30.249	19.940	24.069	101.762
Informatica	9.817	8.960	11.927	10.934	41.638
Latijn	-	-	5.538	6.034	11.572
Levensbeschouwing	28.638	29.918	29.614	33.511	121.681
Lichamelijke opvoeding / gym	44.230	46.282	33.504	38.269	162.285
Muziek	33.497	35.673	25.026	29.191	123.387
Natuurkunde	61.669	65.475	65.876	75.379	268.399
Nederlands	62.327	66.361	66.575	76.233	271.496
Scheikunde	60.365	64.037	63.605	72.574	260.581
Spaans	842	686	1.258	1.238	4.024
Techniek	15.363	14.141	17.439	17.680	64.623
Tekenen	36.267	39.717	27.394	32.500	135.878
Wiskunde	62.538	66.632	66.935	76.665	272.770

Tabel 11 Aantal scholieren per schoolvak

Bijlage 2 Favoriete schoolvakken van 2022–2023

Bijlage 2.1 Favoriete schoolvakken van havisten

Schoolvak	Heel interessant (++)	Interessant (+)	Neutraal (+/-)	Niet zo interessant (-)	Niet interessant (--)
1. Engels (N = 12.602)	24%	41%	24%	8%	3%
2. Lichamelijke opvoeding (N = 12.124)	30%	31%	21%	10%	9%
3. Economie (N = 12.017)	19%	35%	24%	14%	8%
4. Geschiedenis (N = 12.600)	19%	35%	24%	13%	9%
5. Wiskunde (N = 12.601)	16%	36%	28%	11%	9%
6. Biologie (N = 12.116)	19%	31%	23%	17%	11%
7. Aardrijkskunde (N = 12.604)	9%	37%	31%	16%	7%
8. Scheikunde (N = 12.446)	11%	27%	25%	21%	16%
9. Tekenen (N = 10.875)	15%	24%	26%	17%	19%
10. Natuurkunde (N = 12.581)	10%	24%	25%	22%	19%
11. Nederlands (N = 12.600)	5%	29%	43%	17%	7%
12. Handvaardigheid (N = 9.144)	11%	23%	28%	18%	20%
13. Duits (N = 12.518)	6%	24%	29%	21%	19%
14. Spaans (N = 1.613)	12%	18%	23%	13%	34%
15. Muziek (N = 10.425)	10%	19%	27%	22%	23%
16. Frans (N = 12.459)	8%	21%	23%	20%	28%
17. Techniek (N = 5.182)	9%	17%	30%	19%	24%
18. Informatiekunde (N = 2.292)	6%	12%	37%	18%	26%
19. Levensbeschouwing (N = 6.079)	3%	14%	32%	23%	27%

Tabel 12 Favoriete schoolvakken van havisten (2022-2023)

Schoolvak	Heel interessant (++)	Interessant (+)	Neutraal (+/-)	Niet zo interessant (-)	Niet interessant (--)
1. Lichamelijke opvoeding (N = 6.454)	40%	33%	17%	6%	5%
2. Economie (N = 6.419)	25%	39%	20%	11%	6%
3. Engels (N = 6.698)	20%	43%	26%	8%	3%
4. Geschiedenis (N = 6.697)	22%	36%	22%	12%	8%
5. Wiskunde (N = 6.697)	18%	38%	26%	11%	8%
6. Aardrijkskunde (N = 6.699)	11%	41%	29%	13%	6%
7. Biologie (N = 6.460)	15%	29%	24%	19%	14%
8. Scheikunde (N = 6.618)	14%	29%	25%	19%	14%
9. Natuurkunde (N = 6.692)	14%	28%	25%	19%	14%
10. Techniek (N = 2.644)	15%	22%	31%	16%	17%
11. Nederlands (N = 6.697)	4%	27%	43%	18%	9%
12. Duits (N = 6.641)	6%	23%	29%	22%	21%
13. Tekenken (N = 5.648)	9%	19%	26%	20%	27%
14. Muziek (N = 5.459)	9%	18%	26%	22%	25%
15. Spaans (N = 919)	11%	16%	21%	15%	38%
16. Informatiekunde (N = 1.244)	10%	16%	38%	16%	21%
17. Handvaardigheid (N = 4.765)	6%	18%	29%	21%	26%
18. Frans (N = 6.598)	5%	17%	22%	22%	35%
19. Levensbeschouwing (N = 3.238)	3%	12%	31%	23%	32%

Tabel 13 Favoriete schoolvakken van havo-jongens (2022-2023)

Schoolvak	Heel interessant (++)	Interessant (+)	Neutraal (+/-)	Niet zo interessant (-)	Niet interessant (--)
1. Engels (N = 5.904)	28%	39%	22%	7%	4%
2. Biologie (N = 5.656)	23%	33%	21%	14%	8%
3. Tekenen (N = 5.227)	21%	29%	26%	14%	11%
4. Geschiedenis (N = 5.903)	16%	33%	26%	15%	11%
5. Lichamelijke opvoeding (N = 5.670)	19%	30%	25%	14%	13%
6. Wiskunde (N = 5.904)	13%	34%	31%	12%	10%
7. Handvaardigheid (N = 4.379)	17%	28%	28%	15%	13%
8. Economie (N = 5.598)	11%	32%	28%	18%	11%
9. Nederlands (N = 5.903)	6%	33%	43%	15%	5%
10. Aardrijkskunde (N = 5.905)	6%	32%	34%	19%	9%
11. Frans (N = 5.861)	10%	26%	25%	18%	20%
12. Spaans (N = 694)	14%	21%	26%	11%	28%
13. Scheikunde (N = 5.828)	9%	24%	25%	23%	19%
14. Duits (N = 5.877)	7%	26%	29%	21%	17%
15. Muziek (N = 4.966)	12%	20%	27%	21%	20%
16. Natuurkunde (N = 5.889)	6%	19%	25%	25%	25%
17. Levensbeschouwing (N = 2.841)	4%	17%	34%	23%	22%
18. Techniek (N = 2.538)	4%	12%	28%	24%	32%
19. Informatiekunde (N = 1.048)	3%	7%	37%	21%	33%

Tabel 14 Favoriete schoolvakken van havo-meisjes (2022-2023)

Bijlage 2.2 Favoriete schoolvakken van vwo'ers

Schoolvak	Heel interessant (++)	Interessant (+)	Neutraal (+/-)	Niet zo interessant (-)	Niet interessant (--)
1. Engels (N = 13.637)	22%	43%	26%	7%	2%
2. Biologie (N = 12.994)	27%	33%	19%	13%	9%
3. Lichamelijke opvoeding (N = 13.245)	28%	31%	21%	10%	9%
4. Wiskunde (N = 13.633)	20%	39%	25%	10%	7%
5. Geschiedenis (N = 13.637)	22%	33%	22%	14%	9%
6. Economie (N = 12.946)	19%	36%	24%	13%	8%
7. Scheikunde (N = 13.346)	20%	35%	22%	14%	9%
8. Natuurkunde (N = 13.634)	18%	33%	21%	16%	12%
9. Aardrijkskunde (N = 13.637)	9%	35%	30%	16%	9%
10. Spaans (N = 2.165)	14%	26%	24%	15%	22%
11. Frans (N = 13.521)	11%	28%	23%	19%	19%
12. Latijn (N = 3.764)	10%	29%	22%	13%	26%
13. Tekenен (N = 11.691)	14%	23%	25%	18%	20%
14. Duits (N = 13.329)	7%	27%	29%	20%	16%
15. Handvaardigheid (N = 9.606)	10%	21%	28%	20%	22%
16. Muziek (N = 11.396)	11%	20%	27%	22%	21%
17. Nederlands (N = 13.633)	4%	26%	43%	19%	8%
18. Techniek (N = 5.668)	9%	18%	34%	18%	20%
19. Grieks (N = 3.571)	8%	19%	23%	18%	32%
20. Informatiekunde (N = 3.012)	9%	15%	33%	19%	24%
21. Levensbeschouwing (N = 5.652)	4%	14%	33%	24%	25%

Tabel 15 Favoriete schoolvakken van vwo'ers (2022-2023)

Schoolvak	Heel interessant (++)	Interessant (+)	Neutraal (+/-)	Niet zo interessant (-)	Niet interessant (--)
1. Lichamelijke opvoeding (N = 6.649)	38%	34%	17%	7%	5%
2. Economie (N = 6.477)	26%	38%	20%	10%	6%
3. Wiskunde (N = 6.821)	22%	39%	24%	9%	6%
4. Engels (N = 6.824)	18%	43%	29%	8%	3%
5. Geschiedenis (N = 6.824)	24%	35%	21%	12%	8%
6. Natuurkunde (N = 6.822)	24%	35%	20%	13%	9%
7. Scheikunde (N = 6.684)	22%	35%	22%	13%	8%
8. Biologie (N = 6.519)	21%	31%	21%	16%	11%
9. Aardrijkskunde (N = 6.824)	11%	40%	28%	14%	7%
10. Techniek (N = 2.899)	13%	23%	34%	15%	15%
11. Latijn (N = 1.975)	8%	28%	22%	14%	28%
12. Informatiekunde (N = 1.601)	13%	20%	34%	15%	18%
13. Duits (N = 6.634)	6%	27%	30%	21%	16%
14. Spaans (N = 1.199)	11%	22%	24%	17%	26%
15. Frans (N = 6.757)	8%	22%	24%	22%	24%
16. Muziek (N = 5.726)	10%	18%	26%	23%	24%
17. Nederlands (N = 6.821)	3%	22%	44%	22%	10%
18. Tekenende (N = 5.794)	7%	17%	26%	22%	28%
19. Grieks (N = 1.877)	6%	18%	22%	18%	36%
20. Handvaardigheid (N = 4.723)	5%	14%	28%	23%	30%
21. Levensbeschouwing (N = 2.840)	3%	11%	31%	25%	30%

Tabel 16 Favoriete schoolvakken van vwo-jongens (2022-2023)

Schoolvak	Heel interessant (++)	Interessant (+)	Neutraal (+/-)	Niet zo interessant (-)	Niet interessant (--)
1. Engels (N = 6.813)	27%	42%	23%	6%	2%
2. Biologie (N = 6.475)	33%	35%	17%	10%	6%
3. Wiskunde (N = 6.812)	18%	38%	27%	11%	7%
4. Scheikunde (N = 6.662)	17%	36%	23%	15%	10%
5. Geschiedenis (N = 6.813)	20%	32%	23%	15%	10%
6. Frans (N = 6.764)	15%	34%	22%	15%	13%
7. Tekenen (N = 5.897)	20%	29%	24%	15%	12%
8. Lichamelijke opvoeding (N = 6.596)	19%	29%	26%	14%	12%
9. Spaans (N = 966)	18%	30%	23%	12%	17%
10. Economie (N = 6.469)	12%	34%	27%	16%	10%
11. Natuurkunde (N = 6.812)	12%	31%	23%	19%	16%
12. Latijn (N = 1.789)	13%	30%	22%	12%	23%
13. Handvaardigheid (N = 4.883)	15%	27%	28%	17%	14%
14. Aardrijkskunde (N = 6.813)	7%	31%	32%	19%	11%
15. Duits (N = 6.695)	7%	28%	29%	20%	16%
16. Nederlands (N = 6.812)	5%	30%	43%	17%	6%
17. Muziek (N = 5.670)	12%	22%	27%	21%	19%
18. Grieks (N = 1.694)	11%	19%	24%	17%	29%
19. Levensbeschouwing (N = 2.812)	5%	17%	34%	23%	21%
20. Techniek (N = 2.769)	4%	13%	35%	22%	26%
21. Informatiekunde (N = 1.411)	3%	9%	33%	23%	32%

Tabel 17 Favoriete schoolvakken van vwo-meisjes (2022-2023)

Bijlage 3 Figuren en tabellenlijst

Figuur 1	Steekproef verdeling naar provincies (N = 271.496)	9
Figuur 2	Verdeling van scholieren door Nederland in schooljaar 2022-2023	9
Figuur 3	Favoriete schoolvakken van havisten (2022-2023)	13
Figuur 4	Favoriete schoolvakken van havo-jongens (2022-2023)	14
Figuur 5	Favoriete schoolvakken van havo-meisjes (2022-2023)	15
Figuur 6	Favoriete schoolvakken van vwo'ers (2022-2023)	17
Figuur 7	Favoriete vakken van vwo-jongens (2022-2023)	18
Figuur 8	Favoriete vakken van vwo-meisjes (2022-2023)	19
Figuur 9	Populariteit van Aardrijkskunde (2011-2012 tot 2022-2023)	22
Figuur 10	Populariteit van Biologie (2011-2012 tot 2022-2023)	23
Figuur 11	Populariteit van Duits (2011-2012 tot 2022-2023)	24
Figuur 12	Populariteit van Economie (2011-2012 tot 2022-2023)	25
Figuur 13	Populariteit van Engels (2011-2012 tot 2022-2023)	26
Figuur 14	Populariteit van Frans (2011-2012 tot 2022-2023)	27
Figuur 15	Populariteit van Geschiedenis (2011-2012 tot 2022-2023)	28
Figuur 16	Populariteit van Grieks (2018-2019 tot 2022-2023)	29
Figuur 17	Populariteit van Handvaardigheid (2011-2012 tot 2022-2023)	30
Figuur 18	Populariteit van Informatiekunde (2011-2012 tot 2022-2023)	31
Figuur 19	Populariteit van Latijn (2018-2019 tot 2022-2023)	32
Figuur 20	Populariteit van Levensbeschouwing (2011-2012 tot 2022-2023)	33
Figuur 21	Populariteit van Lichamelijke opvoeding (2011-2012 tot 2022-2023)	34
Figuur 22	Populariteit van Muziek (2011-2012 tot 2022-2023)	35
Figuur 23	Populariteit van Natuurkunde (2011-2012 tot 2022-2023)	36
Figuur 24	Populariteit van Nederlands (2011-2012 tot 2022-2023)	37
Figuur 25	Populariteit van Scheikunde (2011-2012 tot 2022-2023)	38
Figuur 26	Populariteit van Techniek (2011-2012 tot 2022-2023)	39
Figuur 27	Populariteit van Tekenen (2011-2012 tot 2022-2023)	40
Figuur 28	Populariteit van Wiskunde (2011-2012 tot 2022-2023)	41
Figuur 29	Gemiddelde positieve interessescore van havisten op 18 gemeten vakken van 2011-2012 t/m 2022-2023	42
Figuur 30	Gemiddelde positieve interessescore van vwo'ers op 14 gemeten vakken van 2011-2012 t/m 2022-2023	43
Figuur 31	Ontwikkeling gemiddelde cijfers door de jaren heen (2011-2012 tot 2022-2023)	46

Tabel 1	Aantal geanalyseerde scholieren verdeeld per geslacht en niveau. Cijfers zijn gebaseerd op de aantallen van het vak Nederlands, dat door alle scholieren in de lesmethode beoordeeld wordt. Aantallen voor keuzevakken kunnen lager zijn.	8
Tabel 2	Vershil in positieve beoordelingen tussen havo-jongens en havo-meisjes in schooljaar 2022-2023 (berekend aan de hand van de som van de positieve scores, ofwel de '+' en '++' beoordelingen van een vak)	16
Tabel 3	Vershil in positieve beoordelingen tussen vwo-jongens en vwo-meisjes in schooljaar 2022-2023 (berekend aan de hand van de som van de positieve scores, ofwel de '+' en '++' beoordelingen van een vak)	20
Tabel 4	Vershil in interessescore tussen 2011-2012 en 2022-2023 per vak voor alle groepen scholieren	44
Tabel 5	Gemiddelde cijfers van havisten (2011-2012 tot 2022-2023)	47
Tabel 6	Gemiddelde cijfers van havo-jongens (2011-2012 tot 2022-2023)	48
Tabel 7	Gemiddelde cijfers havo-meisjes (2011-2012 tot 2022-2023)	49
Tabel 8	Gemiddelde cijfers vwo'ers (2011-2012 tot 2022-2023)	50
Tabel 9	Gemiddelde cijfers vwo-jongens (2011-2012 tot 2022-2023)	51
Tabel 10	Gemiddelde cijfers vwo-meisjes (2011-2012 tot 2022-2023)	52
Tabel 11	Aantal scholieren per schoolvak	56
Tabel 12	Favoriete schoolvakken van havisten (2022-2023)	57
Tabel 13	Favoriete schoolvakken van havo-jongens (2022-2023)	58
Tabel 14	Favoriete schoolvakken van havo-meisjes (2022-2023)	59
Tabel 15	Favoriete schoolvakken van vwo'ers (2022-2023)	60
Tabel 16	Favoriete schoolvakken van vwo-jongens (2022-2023)	61
Tabel 17	Favoriete schoolvakken van vwo-meisjes (2022-2023)	62

Colofon

Voor meer informatie over dit onderzoek of over andere onderzoeken, neem contact op met ons door een e-mail te sturen naar insights@qompas.nl

A Qompas BV
P Postbus 1100
2302 BC Leiden

T 071 581 55 81
E info@qompas.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding gebruikt worden.

© 2023 Qompas, Leiden